

Broj: 01-50-4-986-14/20

Sarajevo, 15. 9. 2020.

LANU

**PRIVREMENE ISTRAŽNE KOMISIJE PREDSTAVNI KOG DOMA
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BiH ZA UTVRĐIVANJE STANJA
U PRAVOSUDNIM INSTITUCIJAMA BiH**

**Damiru Arnautu, Zukanu Helezu, Mirjani Marinkovi -Lepi , Zlatanu Begi u, Almi olo,
Draganu Mekti u, Branislavu Borenovi u i Miri Peki**

Na osnovu člana 35. st. (1) i (2) Poslovnika Predstavni kog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH”, br. 79/14, 81/15, 97/15, 78/19 i 26/20), zaključak s 2. hitne sjednice Predstavni kog doma formiranju Privremene istražne komisije Predstavni kog doma Parlamentarne skupštine BiH za utvrđivanje stanja u pravosuđnim institucijama BiH, održane 14. 6. i 26. 6. 2019, i zaključak o potvrđivanju imenovanja članova Privremene istražne komisije Predstavni kog doma Parlamentarne skupštine BiH za utvrđivanje stanja u pravosuđnim institucijama BiH, usvojenog na 8. sjednici Predstavni kog doma, održanoj 15. 5, 19. 5. i 20. 5. 2020, sazivam **15. sjednicu Privremene istražne komisije Predstavni kog doma Parlamentarne skupštine BiH za utvrđivanje stanja u pravosuđnim institucijama BiH (u daljnjem tekstu: Privremena istražna komisija).**

Sjednica će biti održana **u četvrtak, 8. 10. 2020**, u zgradi Parlamentarne skupštine BiH, u sali **1/I, s početkom u 13 sati.**

Za sjednicu predlažem sljedeći

DNEVNI RED

1. Usvajanje Zapisnika 14. sjednice;
2. Saslušanje svjedoka pred Privremenom istražnom komisijom:
 - Ranka Debeveca, predsjednika Suda Bosne i Hercegovine;
3. Tekuća pitanja;

Pozivamo Vas da sjednici obavezno prisustvujete.

U slučaju potrebe, možete kontaktirati sekretare Privremene istražne komisije Igora Bajića ili Sonju Abdulovsku na broj telefona: 033 286 068 ili na e-mail adresu: igor.bajic@parlament.ba ili sonja.abdulovski@parlament.ba.

S poštovanjem,

**Predsjedavajući Privremene istražne komisije
Damir Arnaut**

Dostaviti:

- naslovu
- a/a

Broj: 01-50-4-986-15/20

Sarajevo, 8. 10. 2020.

Z A P I S N I K

15. sjednice Privremene istražne komisije Predstavni kog doma Parlamentarne skupštine BiH za utvrđivanje stanja u pravosuđnim institucijama BiH

Sjednica Privremene istražne komisije Predstavni kog doma Parlamentarne skupštine BiH za utvrđivanje stanja u pravosuđnim institucijama Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Komisija) održana je 8. 10. 2020, s početkom u 13 sati.

Sjednici su prisustvovali članovi Komisije: Damir Arnaut, Mirjana Marinković-Lepi, Branislav Borenović, Alma Čelo, Zlatan Begić, Zukan Helez i Mira Pekić.

Sjednici nije prisustvovao član Komisije Dragan Mektić.

Sjednici su, također, prisustvovali: Zoran Žuža iz Sektora za odnose s javnošću, Lana Vuletić iz OSCE-a, Slobodan Nešković, direktor Privredne komore Švedske i Norveške u BiH, Igor Bajić, sekretar Ustavnopravne komisije Predstavni kog doma, kojeg je Kolegij Sekretarijata Parlamentarne skupštine BiH obavijestio da pruža stručnu i administrativno-tehničku podršku Komisiji, te predstavnici medija.

Komisija je jednoglasno usvojila sljedeće i izmijenjeni

DNEVNI RED

1. Usvajanje Zapisnika 14. sjednice;
2. Saslušanje svjedoka pred Privremenom istražnom komisijom: - Ranka Debeveca, predsjednika Suda Bosne i Hercegovine;
3. Tekuća pitanja.

Ad 1. Usvajanje Zapisnika 14. sjednice

Zapisnik 14. sjednice jednoglasno je usvojen.

Ad. 2. Saslušanje svjedoka pred Privremenom istražnom komisijom: - Ranka Debeveca, predsjednika Suda Bosne i Hercegovine

Komisija je saslušala svjedoka pred Privremenom istražnom komisijom Ranka Debeveca, predsjednika Suda BiH.

U svom uvodnom izlaganju i u odgovorima na pitanja članova Komisije Ranko Debevec, predsjednik Suda BiH, ukazao je na nadležnosti predsjednika Suda i istakao da se u javnosti dovoljno ne shvata uloga predsjednika Suda. S obzirom na to da postoji automatski sistem dodjele predmeta u rad sudijama, predsjednik Suda nema saznanja da je neki spis stigao u Sud niti odlučuje o tome. Svjedok je iznio svoje lične stavove i mišljenja o stanju u pravosudnim institucijama u BiH i odnosu između Suda BiH, VSTV-a i Tužilaštva BiH. Posebno je istakao važnost pravila da sudije moraju imati određeni broj donesenih presuda mjesečno, a da to za kolege iz tužilaštava nije obaveza, te da sistem TCMS za automatsku dodjelu predmeta u tužilaštvima nije u primjeni zbog drugačije organizacije rada tužilaštava. Odgovarao je i na pitanja koja su se odnosila na ocjenjivanje rada sudija i tužilaca, formiranje disciplinskih vijeća pri VSTV-u, te suđenjima za ratne zločine, postupcima u vezi s privrednim kriminalom i poreskim utajama, ulozi Ustavnog suda BiH, kriterijima za izbor sudija, njihovoj nezavisnosti i iznio neke statističke podatke o broju zaprimljenih, potvrđenih optužnica i broju optužnica koje su u postupku razmatranja u Sudu BiH.

Saslušanje svjedoka pred Privremenom istražnom komisijom Ranka Debeveca, predsjednika Suda BiH, u cijelosti je sadržano u neautoriziranom transkriptu tonskog zapisa ove sjednice koji je sastavni dio ovog zapisnika.

Ad. 3. Tekuća pitanja

Komisija je jednoglasno usvojila i prijedlog predsjedavajućeg da se na osnovu ranije usvojenog zaključka, na 16. sjednicu Komisije, koja će biti održana u ponedjeljak, 12. 10. 2020, pozove advokat Marko Dragi, što je, prema informacijama iz sekretarijata Komisije, već usaglašeno.

U vezi s ranije dogovorenom i najavljenom saradnjom sa istražnim tijelima Kongresa SAD-a, Komisija je prihvatila ponudu za termin videokonferencije s kongresmenom Dejvidom Prajsom, predsjedavajućim Partnerstva za demokratiju Predstavničkog doma Kongresa SAD-a, koja će biti održana u ponedjeljak, 19. 10. 2020, s početkom u 15 sati.

Sjednica Komisije završena je u 14.30 sati.

Sekretar
Privremene istražne komisije
Igor Baji

Predsjedavajući
Privremene istražne komisije
Damir Arnaut

NEAUTORIZIRAN TRANSKRIPT
15. SJEDNICE PRIVREMENE ISTRAŽNE KOMISIJE PREDSTAVNI KOG DOMA
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE
ZA UTVR IVANJE STANJA U PRAVOSUDNIM INSTITUCIJAMA BiH
održane 08.10.2020. godine

PREDSJEDAVAJU I
DAMIR ARNAUT

Dobar dan, pozdravljam sve članove Komisije i predsjednika Suda BiH, gospodina Debeveca, zahvaljujem mu se na odazivu na poziv i na sradnju, koju je iskazao ovim, sa Privremenom istražnom komisijom.

Imamo kvorum i sve uslove za rad i otvaram 15. sjednicu Privremene istražne komisije Predstavni kogo doma Parlamentarne skupštine BiH za utvrđivanje stanja u pravosudnim institucijama BiH.

Za sjednicu je predložen idući

Dnevni red

1. Usvajanje Zapisnika sa 13. sjednice;
2. Saslušanje svjedoka pred Privremenom istražnom komisijom:
 - Ranka Debeveca, predsjednika Suda Bosne i Hercegovine;
3. Tekuća pitanja.

Ima li prijedloga za izmjene i dopune ovog dnevnog reda?

IGOR BAJI
/nije uključen mikrofon/

DAMIR ARNAUT

Evo ovako, imam, dakle, sugestiju od sekretara da bismo dodali na ovaj, na današnju sjednicu usvajanje Zapisnika 14. sjednice.

Ko je za dopunu, ovo trebamo glasati, ko je za dopunu dnevnog reda?
Usvojeno jednoglasno, dakle.

IGOR BAJI
/nije uključen mikrofon/

DAMIR ARNAUT

Onda izmjena, izmjena dnevnog reda, usvajanje Zapisnika 14. sjednice.
Dakle, evo glasali smo, usvojili smo to.

Ima li dodatnih prijedloga za izmjene i dopune ovog dnevnog reda?
S obzirom da nema, konstatujem da smo dnevni red usvojili sa ovom izmjenom.

Prelazimo na prvu tačku dnevnog reda, dakle

Ad. 1. Usvajanje Zapisnika 14. sjednice Privremene istražne komisije

DAMIR ARNAUT

Prijedlog zapisnika ste dobili.
Otvaram raspravu.
Nema prijavljenih za raspravu.

Stavljam Prijedlog zapisnika 14. sjednice na glasanje.
Ko je za?
Zapisnik je usvojen jednoglasno.

Prelazimo na tačku dva dnevnog reda,

**Ad. 2. Saslušanje svjedoka pred Privremenom istražnom komisijom:
Ranka Debeveca, predsjednika Suda Bosne i Hercegovine**

DAMIR ARNAUT

Konstatujem da je gospodin Debevec tu, pozdravljam Vas, dobar dan, hvala Vam na dolasku, hvala na saradnji

RANKO DEBEVEC
Hvala Vama.

DAMIR ARNAUT

koju ste iskazali sa Komisijom i u skladu sa ustaljenom praksom ove Komisije, ja u Vas zamoliti da ponudite svoja uvodna obraćanja na temu koju je Predstavnički dom zadužio ovu Komisiju da istraži, konkretno stanje u pravosuđu u Bosne i Hercegovine sa posebnim osvrtom na sposobnost VSTV da u estvuje u napretku BiH ka članstvu u Evropskoj uniji, a onda ćemo u skladu sa našom ustaljenom praksom otvoriti prostor za pitanja i komentare svih članova Komisije.

Još jednom hvala na odzivu na poziv Komisije, hvala na saradnji sa Komisijom i izvolite.

RANKO DEBEVEC

Dakle, poštovani zastupnici Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, članice i članovi ove Istražne komisije, cijenjeni predstavnici medija, dame i gospodo želim vam dobar dan i zadovoljstvo mi je da sam, evo, konačno se odazvao radu ove parlamentarne istražne, Privremene parlamentarne istražne komisije.

Stvarno najiskrenije kažem da podupirem institucionalno odvijanje procesa u bosanskohercegovačkom društvu i državi BiH. Istovremeno vam se izvinjavam zbog neodazivanja na prošli poziv, s obzirom da su stvarno bile nekakve vanredne okolnosti i odmah sam na vrijeme najavio sedam, osam dana ranije da neću moći i doći, ali sam istovremeno najavio da ću se odazvat svakako pozivu ove Privremene istražne komisije i vi ste, dakle, sami dali ovaj

termin 08. oktobar i shodno istom, ja se, dakle, odazivam na vaš poziv, ostavio sam sve svoje obaveze i podredio ovom pozivu i pustio sam svjesno da vi odredite datum, jer to na neki način sa moje strane predstavlja izvinjenje, jer se nisam odazvao prošli put. Kad je u pitanju stanje u pravosuđu, ja moram reći i da po tom pitanju ja mogu govoriti generalno, uopšteno bez pozivanja na konkretna slučajeve, jer mnoge stvari direktno i ne znam, ali odmah se ograničujem u smislu da ne iznosim samo svoja mišljenja i svoja viđenja. Dakle, ne tvrdim ništa od onoga što ističem, jer ne mogu ništa iznositi što je van Suda BiH, dakle, van onoga što je, da tako kažem, što sam kognitivno, spoznajno doživio i doživljavam u radu kao predsjednik Suda BiH, sve ostalo je samo moje viđenje, dakle, odmah se moram ograničiti u tom smislu.

Što se tiče stanja u pravosuđu, kao neko ko je pravosudni djelatnik, ja moram reći i da je stanje, sa moje tačke gledišta, opet ponavljam sa moje tačke gledišta, poprilično zabrinjavajuće, možda čak i alarmantno, ali ima mjesta za promjene, mislim da smo još uvijek na vrijeme, neko kaže da smo u pet do dvanaest, neko u dvanaest i pet, ali sve je to negdje oko dvanaest, tako da mislim da još uvijek ima mjesta za promjene i o tome je dat i tajav niz ekspertske analize i preporuka. A moram, evo, spomenuti one recentne gospodina Pribea, koga smatram da se, da ne ponavljamo, svi znamo šta tamo piše, da se taj izvještaj mora dosledno sprovesti zato što je u svom, svojoj osnovi tačan i odražava poprilično tačno stanje u bosanskohercegovačkom pravosuđu. Pa onda sutkinje Korner, koja isto vrlo, izvještaj koji je vrlo vjerodostojno prikazuje stanje u pravosuđu, on se u svojoj velikoj većini odnosi i na Tužilaštvo BiH, u nekom manjem dijelu na Sud BiH. Ovaj, što se tiče Suda BiH ima nekih tačaka i mi smo u svakom slučaju potpuno uvjereni da ćemo taj dio popraviti, odnosi se na dužinu nekih slučajeva. Mada u principu, mogu odmah da kažem, da Sud BiH se trudi da što brže provede svoje procese, odnosno slučajeva, govorim o krivičnom segmentu slučajeva, a posebno pitanja ratnih zločina, koja, to je posebno kompleksna materija o kojoj bi se dalo posebno priča, gdje imamo hiljade svjedoka u određenim predmetima, jako duga su slučajeva i Sud BiH će se truditi da proceduralno, dakle, popravi eventualno bilo šta što se na njega odnosi.

Ono što su saglasni eksperti, međunarodna, domaća javnost, nevladin sektor, udruženja građana, fokus je zapravo na nezavisnom regulatoru pravosuđa, to se kod nas zove visoko i sudsko i tužilaštvo, Viskoko sudsko i tužilaštvo vijeće, to svi znamo, uz rezervu da bilo šta što bih ja spomenuo sad u ovome, ne svodi se na nivo personalnog, jer odgovornosti pojedinaca se utvrđuju na drugi način. Ja mogu samo govoriti sistemski, organski ono što vidim i što smatram da se organski mora popraviti. U svom ovom izlaganju, koje ste Vi naznačili ili kao uvodno izlaganje, ja ću se osvrnuti na nekoliko segmenata koje nalazim relevantnim za razgovor sa Komisijom, a naravno vi ćete ukoliko budete smatrali da postoje određene neuralgije na tačke o kojima želite posebno razgovarati, to vam ne trebam ni govoriti, sami znate postaviti pitanje na kojem sam ja tu da odgovorim onoliko koliko mogu i znam.

Naime, kad govorimo o Zakonu o VSTV-u, imamo veliku saglasnost da je glavno težište na promjeni Zakona i ja naravno kao predsjednik Suda BiH i kao sudija Suda BiH podržavam taj navedeni postupak i svaka promjena u tranzicionom društvu mora se zasnivati na kvalitetnom zakonu. Nažalost, napravio se neki antagonizam na relaciji Suda BiH i VSTV-a u medijskim istupima predsjednika VSTV-a, pa i nekih članova, komentarisane su presude suda, Suda BiH naravno. Po meni je tu čak bilo i nekog revanšizma prema Sudu BiH i kao meni kao nekoj personifikaciji tog Suda, a radilo se zapravo o nekoliko odluka Suda BiH koje se iz nekog razloga, moram tako reći, nisu dopale određenim segmentima VSTV-a. Međutim moram reći, sud je sud, sudske odluke se nigdje u svijetu ne komentarišu, dopale se one nekome ili ne, Sud nije ni u jednoj od tih odluka postupao po službenoj dužnosti, već se radilo o tužbama ljudi, bilo u upravnom sporu, bilo u onom postupku za zaštitu zakonitosti gdje su ljudi, dakle, u punom

zakonskom mehanizmu, dozvoljenom zakonskom mehanizmu tužili zbog određenih odluka VSTV-a i te odluke VSTV-a su u nekoliko slučajeva bile od strane Suda osporene. Međutim, strašan je spin da se takve odluke Suda putem određenih medija pripisuju predsjedniku Suda BiH. Svi mi koji smo pravници, ja ne znam ko ovdje ima od pravnik, zna i mora da zna da Sud radi u vrijeme, prema tome predmeti kao takvi ne polaze uopšte kroz Kabinet predsjednika Suda i ne samo da ne prolaze kroz Kabinet predsjednika Suda nego predsjednik Suda nema nikakvog dodira s tim predmetima. Drugo, vrijeme a su od tri sudije, to je nekakva garancija objektivnosti, nepristrasnosti i u pravnim lijekovima tako je odluka u vrijeme a od troje sudija na Apelacionom odjeljenju Suda BiH. Iako štaviše sve te odluke Suda BiH koje su bile osporavane podliježu eventualnoj ocjeni njihove ustavnosti i zakonitosti od strane Ustavnog suda BiH, koji sad da ne ulazim u detalje, u određenim segmentima preuzima ulogu vrhovnog suda BiH, koga nažalost, po mom mišljenju bi trebao da bude, ali eto nažalost ga nema zbog složene političke situacije u zemlji.

Ja ne znam koliko javnost može da razumije, da predsjednik Suda BiH, ne samo Suda BiH svakog suda u ovoj državi, da sud funkcioniše na potpuno drugačijim osnovima nego što funkcionišu tužilaštva. Upravljanje predmetima u Sudu BiH je napravljano na taj način da predmeti dolaze u prijemnu kancelariju, ubacuju se u sistem tzv. CMS - sistem automatskog upravljanja predmetima i na taj način se direktno dodjeljuju sudijama. Dakle, takvi predmeti uopšte ne prolaze kroz Kabinet predsjednika Suda, nit predsjednik Suda ima uticaja na takve predmete i naravno, opet ponavljam, te odluke prolaze, razne odluke prolaze kroz, da tako kažem, višeslojnu kontrolu kroz sistem redovnih i vanrednih pravnih lijekova. Evo, ja kažem i da je u članu 11. Zakona o Sudu BiH su određene nadležnosti predsjednika Suda gdje je to najdirektnije propisano. Tako da stvarno strašni su spinovi koji se pojavljuju u posljednje vrijeme da predsjednik Suda odlučuje o nekim predmetima, da je on, pod navodnicima, na potezu u nekim predmetima, pri tome se referiram na predmet, prije svega predmet kolokvijalno nazvan „Respiratori“, gdje predsjednik Suda nema apsolutno nikakvog uticaja, iako ne znam ni kad pojedini podnesci dođu u Sud, iako ne znam ni to. A kad je taj predmet u pitanju, mislim ovo je jedna digresija koju pravim kroz sve ovo, kad je taj predmet u pitanju, pa i neki drugi, morate znati da postoji monitoring OSCE-a nad svim predmetima korupcije. Mi smo i zvani no pozvati, još jednom, putem medija i putem javnosti strane partnere, prije svega OSCE i Evropsku komisiju da se duboko i najdublje što mogu involviraju, naravno ne u odluke, ali u monitoring tog predmeta pred Sudom BiH. Ali isto tako pozivam i tužioce da pozovu međunarodne partnere da vrše monitoring nad zakonitošću u njihovim radnjama koje preduzimaju i u tom i u nekim tzv. zvanim predmetima pred Sudom BiH. Dakle, evo ja sad govorim i za predstavnike medija, da ne dajem poslije nikakve izjave, jer stvarno ni, smatram da ne trebam, da smo mi pozvati strane partnere naše kao neutralne i žao mi je što ih više nema u sudovima i u tužilaštvima, nadam se da će oni opet doći da budu s nama, da će se to, taj mehanizam ponovo otvoriti i da smo na taj način obezbijediti neku vrstu, ako ništa neutralne supervizije nad predmetima, odnosno u odnosu na ono šta neki mediji pišu, što stvarno nema apsolutno nikakve veze sa stvarnošću. Presude Suda sadrže obrazloženja i javno su dostupne, podložne preispitivanju, žalbenim i revizijskim postupcima itd. itd.

Da se vratim na nezavisnog regulatora pravosuđa i tu moram da izdvojim sve u estaliju pojavu vidljivu u javno objavljenim odlukama tog nezavisnog regulatora pravosuđa, odnosno VSTV-a, gdje VSTV se stalno u perambuli takvih odluka poziva na član 17. tačka 30), a ta tačka 30) kaže – vrši i ostale nadležnosti propisane zakonom. A nigdje se ne obrazlaže koja je to nadležnost koja je propisana nekim zakonom i sve više na taj način, smatram, da to tijelo postaje otuđeni centar moći i da se sve više udaljava od pravosudne zajednice, priskrbljujući i sebi puno veći uticaj nego što ga po zakonu ima i na toj relaciji se stvorio određeni antagonizam između,

hajmo reći, Suda BiH i VSTV-a, s tim što tvrdim da taj antagonizam ne izaziva Sud, već odluke Suda nekoga nerviraju, a te odluke Suda koje nekoga nerviraju, mislim, pod broj jedan, ne mogu se komentarisati u praksi, pod broj dva odma se ide na medijsku diskreditaciju Suda, na medijsku diskreditaciju predsjednika Suda. Pa je tako predsjednik Suda za zadnje četiri godine, da ne kažem da sam to ja od kako sam imenovan, prošao sve političke stranke, kad sam imenovan bio sam član SNSD-a, odnosno član, simpatizer ili ne znam već šta, SNSD-a, HDZ-a, SBB-a, a danas sam član ili simpatizer, nebitno je, SDA. Pa mislim svakom normalnom čovjeku je jasno, mislim do koje mjere to ide i šta to uopće znači, kakvi su to pritisci koji se vrše na Sud BiH, a nikako ni mediji ne mogu da shvate da predsjednik Suda BiH kroz svoj Kabinet nema protok predmeta, uopšte ne dolaze. Zamislite vi kad bi predsjednik suda dnevno imao, u ruku, iza sebe jedno 150 predmeta i radio samo to. Predsjednik Suda, imate ovlaštenja tačno propisana zakonom, gdje se kaže – odgovoran je za predstavljanje Suda, odnos sa državnim organima, imenovanje sudija u različita odjeljenja, vijestima, organizaciona pitanja. Evo predstavljanje Suda, danas sam došao ovdje zato što predstavljam Sud.

Dakle, mnoge su stvari zbog kojih je Sud samom svojom pozicijom došao na udar nekih medija koji, zapravo stalno se vodi ta neka medijska kampanja protiv Suda, odnosno mene, jer Sud ne može zatvarati oči nad primjenom zakona, ako je VSTV, po meni, izašao iz okvira, kažem po meni, ako je izašao iz okvira ljudi tuže, kad ljudi tuže sudije postupaju po zakonu i nema tu, jednostavno ne može drugačije. Može se prijetiti o nekim, ne znam, segmentima, kaže – evropski standard. Hajmo ugraditi te evropske standarde u zakon, pa će Sud postupati u skladu sa zakonom. Znači, ne može Sud postupati po nečemu što se zove evropski standard ako to ne piše u zakonu i zato su određene stvari tražene da se unesu u zakone i kad se unesu u zakone Sud je jedna kompleksna institucija koje će primjenjivati taj zakon. Evo, recimo, moram reći i jedan problem sa VSTV-om koji je, koji sam ja javno isticao i na sjednicama VSTV-a, ovaj, pa su to prenosili neki mediji. Već tri, četiri godine, od 2016. godine izmjenjene su norme, sad da ne ulazim u suštinu šta je norma, preduga je to rasprava, izmjenjene su norme i za Tužilaštvo BiH je smanjena norma na Odjelu ratnih zločina sa pet na četiri, u Sudu je od 2016. godine pored silnog insistiranja mene i predstavnika Suda da se ta norma izjednači sa Tužilaštvom i dalje norma na Sudu pet, a na Tužilaštvu četiri. To je ono, ako se sjetite kad sam ja rekao jedne prilike, prenijeli su mediji, da je Sud BiH, da ovaj saziv Vijeća ima nešto protiv Suda i protiv mene lično kao predsjednika. Znači, do dana današnjeg tužilac Tužilaštva BiH na Odjelu ratnih zločina može da podnese Sudu, dakle Sudu da ne podnese nijednu optužnicu, da odluke su naredba o obustavi i naredba na provođenje istrage i optužnica. Može da ostvari svoju normu ne podnose i Sudu nijednu optužnicu, a Sud mora, svaki sudija da uradi pet presuda. Pa vas ja pitam, evo pored svog silnog insistiranja, to traje već godinama – kakav je to, kakvo je to tijelo koje nije u stanju da postupi u tom smislu da izjednači te norme? Pa sam ja predlagao da to bude neka plivajuća tzv. norma, koliko je u prethodnoj godini podignuto optužnica od strane tužilaca da se norma sudija na Odjelu ratnih zločina izjednači sa brojem optužnica kad se podijeli s brojem sudija u sljedećoj godini. Ni to nije prošlo, ni to nije usvojeno. I naravno onda se tu stvaraju antagonizmi, onda tu počinju da se uključuju raznorazni mediji, neke pozadinske aktivnosti se vrše itd. itd.

Što se tiče Zakona o izmjeni Zakona o VSTV-u, ja moram reći i da većina ljudi je jedinstvenog stava, nisam ja prvi koji se ovdje pojavljujem, prijedlog je da se razdvoji sudsko i tužilačko vijeće, to se mora uraditi, u svim civilizovanim pravno uređenim državama nemoguće je tužilac je u ovom adversanom sistemu, tužilac je stranka u postupku, on je potpuno izjednačen sa braniocem, dakle ne može tužilac da bira sudije, to je apsolutno nedopustivo, iako ja kažem ovo nije personalno, ali govorim sa aspekta percepcije javnosti, to nije personalno i smatram da to pod hitno treba da se uradi. Ima tu još jedan problem, a problem je prije svega što su i advokati zastupnici stranaka, opet kažem jako cijenim i poštujem ljude personalno koji su, dvije članice

VSTV-a, advokaticice iz RS-a i Federacije, ali, ne govorim ovo na li noj osnovi, ve smatram da advokati kao takvi ne mogu birati sudije, jer se tu stvara, ra a jedan apsolutni sukob interesa. Što se ti e sudija, isto tako mislim da je sistem dosta nakaradno postavljen u smislu da sudije sa nekih nižih instanci biraju sudije viših instanci, što je tako er poprili no nakaradno. Ima više prijedloga tog Zakona o VSTV-u, jedan je napravio VSTV, drugi su napravili ameri ki partneri itd. itd. ali u svakom slu aju ja sam pobornik toga da se taj Zakon mora hitno mijenjati. Isto tako smatram da su predugi mandati i predsjednika VSTV-a i lanova, zbog ve e transparentnosti, zbog eventualne birokratizacije, privatizacija javnih funkcija i odma vam mogu re i, da smatram da je i mandat predsjednika Suda BiH i glavnog tužioca od šest godina predug, evo odma vam mogu i to re i, smatram da ti mandati trebaju da budu maksimalno etiri godine i ovaj eventualno da se predvidi mogu nost ponovnog imenovanja, ali i to je upitno.

Što se ti e VSTV-a smatram da se treba ukinuti pozicija zamjenika predsjednika, koji se biraju po nacionalnom klju u, da tu treba da se biraju, prije svega, ljudi stru ni, sposobni, da barem u tom segmentu nemamo taj nacionalni klju . Ono što ra a isto lošu percepciju u javnosti je prije svega sastav disciplinskih komisija, taj sastav disciplinskih komisija je ve inski zapravo imenovan od strane predsjednika VSTV-a i uvijek su tu ve inski dva lana VSTV-a, a jedan iz pravosudne zajednice i samo mali broj lanova tih disciplinskih komisija se uklju uju u radove tih, u rad tih disciplinskih komisija i da bi tu trebalo napraviti neki tzv. šafl sistem, kao što je CMS, dakle sistem za upravljanje predmetima, da se, dakle, sudije ili tužioci koji su lanovi tih disciplinskih komisija, biraju prosto nekom vrstom lutrije, da se unaprijed ne može znati ko je u tim disciplinskim komisijama, jer to stvara, po mom mišljenju, duboko lošu percepciju u javnosti i pravosudne zajednice. Jer osluškujem ono što pravosudna zajednica kaže i svaki put se uju pri e ako je neko dobio neki disciplinski postupak da se ve odluka radi ne ega zna i ako je disciplinski tužilac postupio po zakonu da e disciplinska komisija zavisno od personalnog sastava postupiti ovako ili onako. Opet kažem ne tvrdim to ja, nego osluškujem vox populi i kažem ono što kaže pravosudna zajednica, a i ljudi izvan pravosudne zajednice.

Što se ti e Tužilaštva BiH, to je opet posebno pitanje, institucionalno, mi smo susjedi u kompleksu pravosudnih institucija i tu nema nekih problema, tu se radi o podjeli prostora itd. itd. Me utim, stalno se stvara precepcija koja se provla i kroz odre ene medije, na isti na in da, kao što govorim za VSTV, da Sud mora presu ivati i donositi odluke u prethodnom postupku i u prethodnom saslušanju onako kako to zamisli neko iz struktura Tužilaštva. I onda ako Sud tako ne uradi onda se to plasira u medije, onda to se vrte raznorazni spinovi, raznorazne loše pri e itd. itd. Mi jednostavno nemamo taj osnovni vid civilizacijskih, pravno civilizacijsko ponašanje u smislu da se odluke Suda ne komentarišu. Odluke Suda se mogu, pod navodnicima, kolokvijalno re eno, komentarisati samo kroz žalbu i kroz pravne lijekove bilo redovne, bilo vanredne i kao što rekoh na po etku ovog izlaganja, postoje i pravni lijekovi pred Ustavnim sudom BiH, koji je eto sticajem nekih okolnosti, to se kaže tako u pravosudnoj zajednici, preuzeo prerogative vrhovnog suda BiH koga nema. Na stranu, opet ponavljam, što ja smatram da bi bilo dobro da ga ima, ali evo složena struktura ove države to trenutno ne dozvoljava itd. itd.

Što se ti e ostalih stvari, mislim da je tako e problemati no u Tužilaštvu BiH što se ve kad se, a u medijima se stalno pojavljuje formiran predmet protiv ovoga ili formiran predmet protiv onoga, ve tad u pravosudnoj zajednici, a i šire od pravosudne zajednice se zna koja grupa tužilaca e zadužiti taj predmet, a vrlo esto se zna i koji tužilac e zadužiti taj predmet. Pa sad ja vas pitam – šta to zna i? To, po meni, zna i da nedostaje transparentnosti i da se u rad tog Tužilaštva, barem u tom segmetnu dodjeljivanja predmeta stvara veliki subjektivizam, koji, evo ja opet kažem, zna se ve unaprijed koji predmet, kaže formiran predmet protiv XY. Ve se zna po imenu te osobe koji tužilac e zadužiti taj predmet ili koja grupa tužilaca, nije važno. Tako da

se stalno stvara loša percepcija u javnosti na taj način i ono što ljudi pričaju, a i ja sam nekad bio tužilac, tamo ne funkcioniše sistem dodjele predmeta automatskim putem, kao što to funkcioniše u većini drugih institucija, bilo tužilačkih, bilo sudskih u BiH. Predmeti se dodjeljuju ručno od strane rukovodilaca te institucije grupi tužilaca ili tužiocima koji se u konkretnom slučaju smatraju adekvatnim da odrede taj predmet na ovaj ili onaj način. Tako da, ovaj, to stvara jako lošu percepciju u javnosti.

Što se tiče, možda evo da skačemo s teme na temu, što se tiče osnivanja, evo sad smo u fazi u kojoj se kao jedna od preporuka Evropske komisije spominje formiranje višeg ili apelacionog suda BiH. Ja ne znam hoće li se iko od ovdje prisutnih sjetiti, mislim da je to bilo 2017. godine u prvoj godini mog mandata, kad sam ja na Vijeću za implementaciju mira tražio, dakle, ultimativno tražio, jer su me pozvali, da se radi na tome, naravno, mi ćemo dati svoj puni doprinos, da se formira taj viši ili apelacioni sud, možete ga zvati kako hoćete nebitno je ime, ovaj, i da će Sud dati svoj puni doprinos. Problem tog suda, problemi tog suda će biti neke tehničke prirode, što ne vjerujem da će biti dovoljno s obzirom na nadležnost Suda BiH, da će biti dovoljan broj predmeta, biće pitanje koliko će sudija tu raditi, na koji način, gdje će mu biti sjedište, to su neki problemi, hajmo reći i tehničke prirode, koji će možda biti upitni oko formiranja tog suda. Međutim, Sud BiH, evo sad opet ponavljam, će dati svoj puni doprinos formiranju takvog suda, kao i implementaciji svih odluka vezanih za izvještaj gospodina Pribea, izmjenama Zakona o VSTV-u, evo ja sad ovdje pred svima, dakle, to kažem, da ćemo mi dati svoj puni doprinos, a ako ikad iko nađe stenogram sa sjednice Vijeća za implementaciju mira, mislim da je bila 2017. godine, ja sam javno na toj sjednici isticao i tražio da se formira, ajmo reći, apelacioni ili viši sud BiH da bi se otklonile bilo kakve sumnje. Na stranu je šta ja lično mislim o tome, ali jednostavno to je neka demokratizacija pravosudnog procesa protiv koje ja nemam ništa, ako neka ima novca da to plati i ako smatra da je to cjelishodno, apsolutno smo, se slažemo s tim i da ćemo svoj puni doprinos.

Svašta bi tu nešto imalo još, ovaj, da se kaže i moram se vratiti, eto, dakle i na dodjelu predmeta u Sudu BiH, dakle, rekao sam da se predmeti dodjeljuju putem automatizovanog sistema dodjele predmeta sudijama i da u Sudu BiH jedini subjektivizam koji može biti, može biti od strane troje sudija koji sude neki predmet, ali to je na kraju krajeva samostalnost u odlučivanju koja je propisana i u teoriji i u praksi i svim zakonima sudije imaju pravo da donesu odluku onakvu u skladu, naravno u skladu sa zakonom i sa slobodnim sudijskim uvjerenjem. Prema tome, evo, ja ne znam šta bi ja još mogao ovdje posebno, ovaj, da kažem, pa evo, kasnije bi rekao nešto i o sebi, ali evo pošto to nije tema sad u ovom momentu, pa evo ja u vas zamoliti ako vi imate nekih pitanja, da mi ih postavite.

DAMIR ARNAUT

Hvala gospodine Debevec na ovom uvodnom izlaganju.

I evo otvaram sada, znači, u skladu sa našom praksom otvaram prostor za pitanja i komentare članova Komisije. I ćemo opet jel' prema redoslijedu javljanja, izvolite.

Evo imamo kolegu Heleza. Jesi se ti prije ...

Izvinjavam se gospodine Helez, imamo kolegu ...

BRANISLAV BORENOVI

/nije uključen mikrofon/

DAMIR ARNAUT

Aha, Helez, pa Borenovi . Izvolite.

ZUKAN HELEZ

Hvala lijepo predsjedni e.

Hvala Vama, gospodine predsjedni e, evo, Suda što ste se odazvali, nesumnjivo da ste Vi jedan od klju nih ljudi u ovakvom sistemu pravosu a kakav god da je, jer ste predsjednik, je li, Suda. itao sam i zakone i evo iz Vašeg izlaganja dobro mi je jasno koje su Vaše ingerencije.

Ja u nastojati da budem konkretan, ali u stvarno i ne tražim od Vas da mi, da ulazite u meritum

RANKO DEBEVEC

Ja, samo nemojte o pojedina nim predmetima, ako može ikako, a sve drugo.

ZUKAN HELEZ

Po meni je to klju no, ali ne emo ulaziti u meritum predmeta, samo da Vas pitam nešto oko predmeta, a ne unutra predmeta.

RANKO DEBEVEC

Možete, generalno nije problem.

ZUKAN HELEZ

Jer, po meni je to, to su klju ne stvari i razotkrivaju sve probleme pravosu a. Moje prvo pitanje je – Da li ima subjektivnosti u dodjeli predmeta „Pandora“? Jer ste ovdje rekli, po meni, klju nu stvar, kod Suda, sudsko vije e, sistem CMS-a je li tako, to je nešto što je prili no nezavisno, što nema utjecaja, a rekli ste kod odre ivanja ko e, kom tužiocu e se dodijeliti predmet da to ide iz ruke u ruku, tako ste, mislim ak ste i rekli ...

RANKO DEBEVEC

... iz ruke u ruku, ali ne ide putem CMS-a to svi znamo.

ZUKAN HELEZ

i odmah, jeste, i zna i tu je dozvoljeno da ima subjektivnosti. Rukom se dodjeljuje, evo ima stenogram, tako sam uo, možda je neki lapsus Vaš, kaže – kod odre ivanja postupaju eg tužioca da se ovaj, odnosno ko e zadužiti predmet ... dodjeljuje se, i nebitno evo, nebitno.

DAMIR ARNAUT

Samo malo da pomognem diskusijom, mi smo kao Komisija zatražili na jednoj od prvih naših sjednica odgovor od VSTV-a po pitanju dodjele predmeta od strane Tužilaštva, da li se koristi CMS sistem. Dobili smo eksplicitan odgovor, konkretan, da Tužilaštvo BiH ne koristi CMS sistem pri dodjeljivanju predmeta.

ZUKAN HELEZ

Što potvr uje i ovo, ovaj.

DAMIR ARNAUT

Al' kažem imamo i zvani an odgovor, drugo su obrazloženja, ja u imati pitanje vezano za obrazloženja, ali konkretno je injenica, zna i, imamo od VSTV-a napisemno da Tužilaštvo BiH je jedna od institucija koje, mislim ak i jedina ako nije u Bosni i Hercegovini, koja ne koristi CMS sistem.

ZUKAN HELEZ

Zna i, tu smo jasni, isti. Idemo dalje, moje pitanje glasi, prvo u slu aju predmeta „Pandora“ šta Vi mislite – Zašto je to zaustavljeno i do koga je, da li ima politi kog utjecaja, da li je to do Tužilaštva, da li je do Suda? Ja u Vam samo, a to bolje od mene puno znate, puno, puno bolje, da je to obuhvatilo nekoliko predsjednika klju nih politi kih stranaka u Bosni i ercegoviniH koji su i danas na vlasti. itao sam iskaz, imenom i prezimenom, ja u ovdje evo Dragan ovi , Milorad, samo da postavim pitanje, Milorad Dodik i to je preko milijardu maraka teško, otu eno od gra ana Bosne i Hercegovine.

RANKO DEBEVEC

Dobro, dobro, u redu, u redu.

ZUKAN HELEZ

Ja, samo da dovršim pitanje, zna i, ukoliko, molim Vas, samo do koga je, zašto je zaustavljeno? Smatram to da se razotkrije, to da se, da to Sud i Tužilaštvo, ne ulazim do koga je, zato Vas pitam, da tu istjera do kraja, ja mislim da bi izašla na površinu, ovaj, suština problema u pravosudnim institucijama.

RANKO DEBEVEC

E vidite, ovako.

ZUKAN HELEZ

Imam još pitanja, pa evo pošto

RANKO DEBEVEC

Pa evo ho ete li jedno po jedno?

ZUKAN HELEZ

Može, može, može.

RANKO DEBEVEC

Pa možda bolje tako. Evo ovako, ja sam se konsultovao sa registrarom Suda, jer iskreno da Vam kažem, evo kao što sam vam ve rekao, ja pojedina ne predmete ne pratim, ak štaviše u jednom momentu mi je ... Pandora, znam da je to pitanje, ovaj, Kemala auševi a, Anesa Sadikovi a i ostalih koji su optuženi. Vi morate znati da Sud BiH ne može optuživati, ni voditi postupak protiv ljudi za ono za šta je nadležno Tužilaštvo. Prema tome, Tužilaštvo u tom predmetu nije optužilo te elnike stranaka, koje Vi pominjete, nije ih optužilo samim tim Sud ne može voditi postupak bez Tužilaštva, zna i Sud može voditi postupak samo protiv onoga koga je optužilo Tužilaštvo u tom predmetu. Koliko mi je poznato u predmetu „Pandora“ je optužen, kao prvooptuženi je Kemal auševi , bivši direktor Uprave za indirektno oporezivanje i taj

predmet je imao nekih opstrukcija, znam da je traženo izuze e sutkinje, evo sad, to sam uo, jer sam ja zakazivao, ovaj, opštu sjednicu, zna i traženo je izuze e od strane odbrane, traženo je izuze e sutkinje koja je predsjednica vije a, opet kažem tu sudi vije e. I jedino što mogu da Vam kažem, da je to ekspresno, mislim, u zakonskim rokovima odbijeno i da je postupak su enja u toku, da je nastavljen, a kako, zašto neko tu nije optužen, nisam shvatio šta podrazumijevate pod rije ju opstrukcija.

ZUKAN HELEZ

Klju no moje pitanje je da li je bilo subjektivnosti kod dodjele predmeta, jer u istrazi su svi.

RANKO DEBEVEC

Ne, ne, taj predmet je, taj predmet sudi vije e, jedno od vije a

ZUKAN HELEZ

Molim Vas, nismo se razumjeli, kod dodjele koji e tužilac preuzeti predmet.

RANKO DEBEVEC

E to, iskreno da Vam kažem ...

ZUKAN HELEZ

To je klju no pitanje. Zašto je izostavljeno sve ovo i svelo se na auševi a i dva miliona, od skoro dvije milijarde.

RANKO DEBEVEC

Iskreno da Vam kažem nisam uopšte u toku, ak štaviše ne bi, ne smijem biti u toku onoga šta radi Tužilaštvo.

ZUKAN HELEZ

Potpuno Vas razumijem.

RANKO DEBEVEC

Kako je Tužilaštvo provelo istragu, zašto je optužilo neke ljude, a neke nije, stvarno iskreno da Vam kažem, o tome ne mogu znati ništa.

ZUKAN HELEZ

Dobro, jasno mi je, ne, jasno mi je. Ovaj, drugo pitanje možda nije bitno u ovim svim procesima je li, ovaj, funkcionisanje pravosu a, ali jeste bitno za obi ne ljude, zbog ega se šumska kra a vodi kao privredni kriminal i time, jer sam razgovarao s nekoliko sudija lokalnih, advokata, time se popunjava norma iz privrednog kriminala, a osude se, da ne kažem, ne u re i jadnici, ali ti ljudi koji uzmu nešto drva i vodi se privredni kriminal i on je ispunio tu kvoru i kod ocjena ocjeni se dobro, a prolaze milioni, milioni, a ...

RANKO DEBEVEC

E vidite, to je opet poseban segment te pri e, mada se krivi no djelo šusme kra e, ono je propisano lanom 215. krivi nog, ako se dobro sje am, jer sam radio nekad kao kantonalni tužilac, propisano je lanom 215. Krivi nog zakona Federacije BiH. To je krivi no djelo koje se ne sudi pred Sudom BiH ...

ZUKAN HELEZ

Jasno mi je, ali ...

RANKO DEBEVEC

ali je injenica da, mi smo to kolokvijalno zvali šumarice, injenica je da je to djelo esto predmet optužnica i da bi trebalo na odre en na in kroz normiranje tužilaca manje vrednovati takve predmete.

ZUKAN HELEZ

Da.

RANKO DEBEVEC

I to je ono što ja, ako se uopšte normira, sad je to jedno jako široko polje, pitanje norme tužilaca i sudija, ali smatram, dakle, da bi se takva djela, to su ona, hajmo re i, uvjetno re eno, bagatelna krivi na djela, koja bi se trebala puno manje normirati nego što se normiraju neka druga krivi na djela. I sli na je situacija, evo to je ono što su neki moji kolege govorili pred ovom Komisijom, pa sam ja izvadio jednu, ovaj, jednu analitiku sam napravio, i ta no je što su, evo opet da ne pominjem imena kolega, što su odre ene kolege rekli, kod nas je takvo djelo pred Sudom BiH koje je bagatelno i koje služi za, uvjetno re eno, opet kažem uvjetno re eno, sve što je krivi no djelo je krivi no djelo, ali svi kažu da su to, zovu ih tako, bagatelnim krivi nim djelima, nedozvoljen promet akciznih proizvoda i to je ono što je jedan od kolega spominjao kao rezani duhan, znate.

Evo ja u vam re i jednu statistiku, nedozvoljen promet akciznih proizvoda iz lana 210.a. Krivi nog zakona BiH u, samo da vidim koja je ovo godina, u 2018. godini, od 116 optužnica podignutih pred Odjelom II Suda BiH 114 je potvr eno, od toga je 45 krivi nih djela nedozvoljen promet akciznih proizvoda. To krivi no djelo je, dakle, preovladavaju e u postupanju Tužilaštva BiH pred Sudom BiH. Dok postoje krivi na djela visoke korupcije, milioni takvih optužnica ima puno, puno manje,

DAMIR ARNAUT

Ja se izvinjavam, imate li još podatak, kad na te akcizne dodate i ove piraterije, npr. CD-e i to, na koju se onda brojku penjemo? Jer i to bi potpalo, jel' ako se radi o nekoj trafici koja prodaje CD-e.

RANKO DEBEVEC

Da, ali ta krivi na djela su sad nedozvoljeno korištenje autorskih prava. To je krivi no djelo nedozvoljeno korištenje autorskih prava. Evo u 2020. nemamo, sad je to manje, manje generalno se, od strane policije se manje, prije je bilo suzbijeno, suzbijena je dosta ta vrsta kriminaliteta. Ranije ovo što je bio nedozvoljen promet akciznih proizvoda, ranije je to bio

nedozvoljeno korištenje autorskih prava i dosta je suzbijena ta vrsta piraterije, tako da sad zadnjih godina i nemamo puno tih krivi nih djela, ali imamo nedozvoljen promet akciznih proizvoda. Evo gledam sad, ovaj, registrar Suda mi pokazuje, zna i, nema puno, ali to je ve u vremenu dok sam još bio tužilac ve bilo u opadanju ta vrsta piraterije.

Tako da, evo samo da vam kažem dalje, u 2019. godini od 114 su 103 optužnice potvr ene, od toga je nedozvoljen promet akciznih proizvoda 50, rezani duhan, mislim u principu. Zatim, u 2020. godini od 69 zaprimljenih, 59 je potvr eno, od toga je nedozvoljen promet akciznih proizvoda 31. Zna i, pred Sudom BiH koji bi trebao na svom Odjelu II da procesuiru najteže oblike privrednog organizovanog kriminala i korupcije, evo pogledajte šta se procesuiru i kakve optužnice dolaze, a opet rezultat toga, ja ne krivim ni kolege koji to rade, je nakaradno postavljena norma. Pa on jednostavno na taj na in ostvaruje svoju normu. Evo da, za ratne zlo ine sam ve rekao, mislim VSTV nema sluha da promijeni pitanje normi, sudija ima ve u normu od tužioca, on može podi i jednu ili nijednu optužnicu, a sudija mora imati pet presuda i onda kaže sud ne radi svoj posao. Isto tako, evo što se ti e, sa u vam re , zna i na Odjelu ratnih zlo ina imamo 15 sudija, pet vije a po tri sudije, ako bi svaki uradio pet presuda zna i morao bi godišnje da ima 75 optužnica, taj Odjel. Sa u vam re i koja je, Odjel I koja je statistika, ima, ima, pogledajte u 2018. godini je podignuto 27 optužnica, od ega su 24 potvr ene, dok su preostale tri nakon podizanja ustupljene mjestu nadležnim entitetskim sudovima. E sad ja vas pitam, to je još i 2018. dobra, kako e Odjel za ratne zlo ine imati normu od 75 presuda godišnje kad je podignuto 27 od ega su 24 potvr ene, a tri ustupljene. Zna i, od 21 optužnice u 2018. da bi sudija imao normu, odnosno Odjel za ratne zlo ine moralo bi biti 75 optužnica, a mi imamo 21.

ZUKAN HELEZ

Pa zar nije procenat tu od podignutih?

RANKO DEBEVEC

Nije, nije. Evo sa emo dalje, to je ono što sam ja predlagao, to je ono što sam ja predlagao da se norma za sljede u godinu Suda bazira na broju podignutih optužnica iz prethodne godine, me utim i dalje ostaje to isto i to su antagonizmi koji se stalno stvaraju, mislim izme u Suda i VSTV-a i onda to, mediji o tom pišu i naravno okrivljuju za nešto mene. Dalje, evo sa u vam re i samo kako je sljede e godine išlo, samo da na em gdje mi je Odjel I?

_____ (?)
/nije uklju en mikrofon/

RANKO DEBEVEC

Ah, dobro, dobro. Zna i, vidite onda imate 2019. godinu 24 optužnice, trend je padanja, od ega je 17 potvr eno, tri odbijeno i preostale etiri ustupljene mjesto nadležnim sudovima. Zna i, od 24, 17 potvr eno, imali smo 14, a trebali bi za normu da imamo 75. I 2020. dobro sad je ova vanredna situacija, sve je u redu, mislim znamo kakva je situacija, ne može se ni suditi kako treba, sad imamo su enja jedne sedmice sudi Odjel I, druge sedmice sudi Odjeli II i III, s tim što su jedno vrijeme su enja bila samo u jednoj smjeni. Ovaj, kad kažem smjeni podrazumijevam do 12 i iza 12, sad smo uveli u dvije smjene, malo smo liberalizovali ovu situaciju oko kovida, me utim još uvijek je nismo u potpunosti liberalizovali i ne možemo je liberalizovat s obzirom na ovu situaciju, evo vidite kakva je situacija zadnjih dana pogoršava se

stanje. I sad, evo na kraju da kažem, u ovoj gidini su, podatak je od ove sedmice, je li tako, dosad su podignute i potvrđene tri optužnice na Odjelu ratnih zločina, evo tri optužnice. Mislim, dosta

_____ (?)

.../nije uključeno mikrofon/... A u ostalim odjelima imate li podatke ...

RANKO DEBEVEC

Imamo, imamo, imamo, kako ne, kako ne. Evo samo momenat, u 2019. godini, u 2020. evo, zna i Odjel II privredni organizovani i korupcija, pa to sam već govorio, samo možda niste. U 2020. dosad je zaprimljeno 69 optužnica, 59 je potvrđeno, zna i od 59 na Odjelu II, jedna odbijena, u postupku razmatranja imamo još četiri, evo da budemo baš precizni i od toga je, zna i evo od 59 potvrđenih optužnica 31 je nedozvoljen promet akciznih proizvoda i član 209.a. Kolega je jedan dolazio ovdje i to je govorio, vi znate šta je u ..., ko je u pitanju i mislim apsolutno je tako, što jest, jest.

Dakle, to su otprilike nekakvi statistički podaci koji se odnose na stanje i ja smatram, dakle, da to stanje moramo pod hitno mijenjati kroz sistem normiranja, jer ako neko ostvaruje normu na isti način kroz djelo nedozvoljen promet akciznim proizvodima, kao što ga ostvaruje kroz krivično djelo organizovanog kriminala iz člana 250. u vezi sa nekim drugim krivičnim djelom onda to ne vodi ka dobrom, ni u kom slučaju, ni u ovoj, ni u bilo kojoj državi. Dakle, sve su to neke anomalije koje jednostavno sticajem okolnosti moramo zajednički, moramo zajednički ispravljati i sve izmjene Zakona o VSTV-u, dakle, Sud kao takav u cjelosti podržati. Evo imamo li dalje?

ZUKAN HELEZ

Predsjednice ako može još, ja se izvinjavam i kolegama, ...

RANKO DEBEVEC

Naravno, izvolite.

ZUKAN HELEZ

ovaj, ovo mi je jako bitno. Kroz sva ova naša pitanja ... vas iz pravosuđa da li Tužilaštvo, Sud, VSTV problem je otprilike u VSTV-u i dobrim dijelom u Tužilaštvu. Šta mislite o ...

RANKO DEBEVEC

To ste Vi rekli, evo ja samo govorim svoja zapažanja.

ZUKAN HELEZ

O prijedlogu da, to je moje mišljenje, ...

RANKO DEBEVEC

U redu je.

ZUKAN HELEZ

o prijedlogu da glavnog tužioca, da se recimo kroz izmjene i dopune zakona glavnog tužioca bira Parlament dvotrećinskom većinom, kao što imamo u nekim državama u okruženju i da on dalje postavlja i da podnosi izvještaj, time ne bi bili otvoreni centar moći, polagali bi nekome račune, a

ne bi bili pod patronatom bilo koje političke opcije, obzirom na Ustav BiH, Vi znate ko se sve ovdje treba dogovoriti, e možda bi otišli u nekom drugom smjeru pa da se nikada i ne izabere.

RANKO DEBEVEC

E, ja smatram, to sam ja mnogo puta dosad govorio, ja smatram da je VSTV kao institucija u uslovima bosanskohercegovačke stvarnosti dobro zamišljena institucija iz razloga toga što se ne daje politici mogućnost da bira glavne tužioce i predsjednike sudova. A zašto smatram da je to dobro? Ne zato što mislim da, trebalo bi samo uspostaviti bolji sistem odgovornosti VSTV-a, ali mislim da ga treba ostaviti.

ZUKAN HELEZ

Ali kome ne odgovara, to je suština.

RANKO DEBEVEC

Ali evo, reći u Vam zašto, reći u Vam zašto. Vi ste prisutni, mislim, u politici ove države i znate da se nažalost naš saziv Parlamenta ni oko čega ne može dogovoriti, gotovo ni oko čega ne može dogovoriti, e zamislite sad da glavnog tužioca, pa i predsjednika suda bira dvotrećinska većina Parlamenta, mislite li Vi da bi se ta dvotrećinska većina ikad mogla ostvariti, postojati? Ja mislim da ne bi i onda bismo došli u jednu pravnu prazninu u kojoj uopšte ne bilo ni predsjednika suda, ni glavnog tužioca, a to je puno gore nego ova situacija koju imamo. Tako da mislim da je VSTV kao nezavisni regulator pravosuđa a dobro zamišljena institucija u našim uvjetima, opet kažem u našim uvjetima, bosanskohercegovačkim. A s druge strane, ovaj, mislim da bi imali taj problem, da ne bi mogli izabrati ...

ZUKAN HELEZ

To sam i rekao kad sam pitao, da je to jedan problem.

RANKO DEBEVEC

E, to je problem, kad bi postojao način da se on izabere pa da odgovara, mislim to je već sve u redu. Međutim, VSTV je, po meni, dobro zamišljena institucija, samo naravno uz određene promjene, sistem odgovornosti, sistem imenovanja, svašta nešto bi tu trebalo da se promjeni, ali je problem, dakle, naših uvjeta i jednostavno to predstavlja neku vrstu ogledala bosanskohercegovačke stvarnosti. Nažalost, svi živimo ovdje, mislim, nažalost ili na radost nije bitno, mislim ja prvi volim ovu državu, ali kažem imamo taj problem.

ZUKAN HELEZ

Hvala Vam.

DAMIR ARNATU

Hvala gospodine Helez.

Gospodin Borenović, pa gospođa ...

BRANISLAV BORENOVIĆ

Hvala.

Mislim da je zaista jako značajno što ste došli danas na, ja ovo više volim reći i razgovor, jedan otvoren razgovor o tome kako i na koji način prevazići stanje u pravosuđu u koje, svi znamo, da nije nimalo dobro. I ovo što ste rekli vezano za taj softverski sistem ustvari govori mnogo, da u jednoj zemlji potpuno različite prakse u dodjeljivanju predmeta su u Sudu BiH i u Tužilaštvu BiH. Koliko sam shvatio Vi kao predsjednik Suda apsolutno nemate nikakvu mogućnost da utičete na sudije koji će zadužiti određeni predmet, jer postoji softverski sistem.

RANKO DEBEVEC

Znači, bukvalno, izvinite što Vas prekidam, bukvalno znači, to je jedan spin koji se stalno formira u javnosti, da ja nešto, kaže na potezu je predsjednik Suda, a predsjednik Suda ne zna ni da je taj predmet došao u Sud.

BRANISLAV BORENOVI

A s druge strane, a s druge strane imamo Tužilaštvo u kojem je potpuno jasno da prvi uvijek Tužilaštva BiH lično određuje koji će tužilac zadužiti koji predmet. Ja mislim da je to možda jedna poruka koja je zaista skandalozna i zato nas ne treba ni čuditi što jedan značajan broj predmeta uopšte ne dolazi do sudova, jer bude zaustavljeno svojim neinjenjem, odugovlačenjem i na svaki drugi način od strane Tužilaštva i potpuno ste u pravu kad kažete da se znaju tužioci koji zadužuju određene predmete.

RANKO DEBEVEC

To je percepcija, evo, ja samo ...

BRANISLAV BORENOVI

Mene su pitali – ko je tužilaca u predmetu „Prisluškivanje“? Ja kad sam rekao određenim ljudima oni su odmah rekli taj slučaj nikad neće doći na Sud BiH, ali to je moja digresija. Pitanje za Vas, imam dva pitanja.

RANKO DEBEVEC

Izvolite.

BRANISLAV BORENOVI

Obzirom da ste bili tužilac i ja Vas sad pitam kao vrsni poznavalac prilika u pravosuđu u BiH i kao uvijek koji je čitav život posvetio radu u ovim institucijama, manje kao predsjednika Suda, vezano za slučajeve koji su sve više prisutni da se uopšte ne može doći do sudskog procesa, da Tužilaštvo koje odugovlači i sa donošenjem adekvatne tužilačke odluke, podizanja optužnice dovodi nas u situaciju da pojedini slučajevi nikad ne dolaze do sudova. Ja u kao kolega Helez, ne u govoriti, ne trebate mi govoriti o slučajevima, nego govorimo o pojavama, pojavnim oblicima. Mi imamo slučaj ubistva Davida Dragičevića, koji se nalazi u arhivama u tužilaštvu, Okružnom tužilaštvu Banja Luka evo sa e skoro hiljadu dana. Sto dana se čekala odluka Tužilaštva da samo pokrene istražne radnje, hiljadu dana i sad da nema nikakve adekvatne odluke da se o tom ubistvu bar vodi sudski proces, to nije jedini slučaj, mnogo je takvih slučajeva. Kao uvijek koji je bio u Tužilaštvu, kako ste rekli, kantonalnom – Šta mislite šta je potrebno uraditi izmjenama postojećih zakonskih rješenja, Zakona o krivičnom postupku da se prevaziđe i ovakva situacija koja je postala zaista, zaista potpuno nelogična, situacija koja je postala toliko zaprepasujuća kad je u pitanju pravo oštećenog da ako ništa drugo ima sudski proces i da dobije

neki sudski epilog? Jer o igledno je da bez tužila ke adekvatne odluke ošte ena strana ne može nikad do i do CMS sistema u Sudu BiH ili nekom drugom sudu da ima pravi no su enje – Šta je po Vama mogu e rješenje, obzirom da je ta reforma iz 2003. godine ukinula ono što smo imali prije, kad je u pitanju ...

RANKO DEBEVEC

Institut ošte enog mislite, jel'.

BRANISLAV BORENOVI

E, e, da.

RANKO DEBEVEC

Više puta je u pravosudnoj zajednici o tome raspravljano da li ošte enom treba vratiti prava koja je nekad imao i po meni treba. Me utim, ovaj, vidite kad je u pitanju, evo Vi ste spomenuli taj predmet, ja ne u da ponavljam ime i prezime, al' kad su u pitanju svi predmeti te vrste, po mom dubokom ubje enju tužila ka odluka se mora donijeti u nekom razumnom roku. Ja znam i za neke presude Ustavnog suda gdje je, gdje su se ljudi obra ali Ustavnom sudu zbog nedonošenja odluka u razumnom roku i Ustavni sud je tu reagovao i nalagao donošenje odluke u razumnom roku. Prema tome, to su neki mehanizmi s kojima trenutno raspolažemo eventualno da se ošte eni obrate, pa, mislim, kakva da je odluka, to sad vrlo je subjektivno, ja ne poznam taj predmet koji ste vi rekli. Naravno, suosje am sa familijom tog mladi a kojeg, roditeljima koji su ga izgubili jer svakom je najgore kada mu neko i napada, a ne daj bože ubije dijete. Tako da, ovaj, trenutno jedinu mogu nost koju imamo je ta da se eventualno ljudi obrate Ustavnom sudu zbog nedonošenja odluke, a ulaziti u suštinu tog predmeta ne mogu jer ga ne znam. On se još uvijek nalazi, koliko mi je poznato, u Banja Luci. Bilo je nekih pri a po medijima, ja opet kažem po medijima, pošto direktno ne komuniciram ni s kim vezano za to, da se taj predmet ustupi, odnosno da ga preuzme Tužilaštvo BiH, ali moram vam re i da detalje tog predmeta ne znam.

BRANISLAV BORENOVI

Dobro. Još jedno pitanje. Svjesni injenice da ipak na kraju pravosudni sistem ove zemlje ine u najve em slu aju ljudi, ako imate kvalitetne profesionalce koji e poštovati odre ene standarde, odre ene pravilnike i koji e biti dio jednog pravosudnog ure enog sistema mi možemo o ekivati da ova zemlja ima pravilne ishode po razno raznim sudskim procesima i da možemo do i do istine i pravde. Kolega Helez je govorio o ulozi Parlamenta u izboru klju nih ljudi u pravosu u. Evo, ja u ih nazvati klju nim ljudima u pravosu u uklju uju i, naravno, i Vas kao predsjednika Suda, i glavnog tužioca, i VSTV i sve ove, da kažem, niže niveoe sudova i tužilaštAva. Koliko je meni poznato u ovoj zemlji ima po razli itim nivoima negdje oko 1.000 sudija i oko 400 ...

RANKO DEBEVEC

1.011.

BRANISLAV BORENOVI

Tako, i oko 400 tužilaca. Da li je po Vama, šta mislite, rješenje da, uz poštovanje odre enih ustavnih odredbi, uz odre ene kvalifikacije koje treba da odre ena osoba ispunjava sa svojim iskustvom pravosudnim, sa godinama staža, sa objavljivanjem razno raznih publikacija, ja govorim, ovo je moje mišljenje, da li je rješenje da se, poštuju i, naravno, ustavnu kompoziciju

Bosne i Hercegovine, da predsjednika Suda bira tajnim glasanjem 1.011 sudija u ovoj zemlji, da glavnog tužioca ...

RANKO DEBEVEC

Na koji sud mislite, na bilo koji ili na Sud BiH?

BRANISLAV BORENOVI

Pa evo, ili recimo da Sud BiH, da unutar Suda BiH sudije tog suda, tog nivoa, tajnim glasanjem biraju predsjednika Suda poštuju i određene ustavne odredbe? Da li, ja Vas pitam šta mislite o tome? Da isto tako, samo da završim, da isto tako ključne ljude u tužilaštvima po različitim nivoima biraju kolege koje rade u tom tužilaštvu, u Okružnom tužilaštvu Banja Luka da kolege tajnim glasanjem, kao što je sada bio slučaj kada je u pitanju izbor, gdje smo ta no rekli, gdje je ta no rečeno – ženska osoba, srpske nacionalnosti, ne znam, iz Republike Srpske i biti izabrana za članica VSTV-a. Da li je to rješenje? Jer, u tom slučaju, poštuju i, naravno, ove norme, onda sve sudije i svi tužioci bi birali članove VSTV-a tajnim glasanjem i na taj način u inili odgovornim. Vaše kolege da izabere najbolje među vama. Da li je to rješenje neko prelazno bar da pokušamo vratiti integritet institucija koji je značajno urušen. I s te strane se slažem sa kolegama da je najviše uništen integritet VSTV-a i Tužilaštva BiH.

RANKO DEBEVEC

Mislim da ličan sistem, da ličan sistem postoji, ovaj, u Crnoj Gori, ali predsjednika, znam da je to na izboru predsjednika Vrhovnog suda, ali mislim da regulatorno tijelo to na kraju potvrđuje. Tako da, ovaj, nisam siguran da bi to, jer i to je podložno određenim subjektivizmima, znate. Nisam razmišljao o tom modelu, međutim ako bi taj model bio većinski prihvaćen od strane pravosudne zajednice mislim da on ne bi bio loš, mada, opet kažem, i on ima puno svojih mana. Nisam o tome u ovom momentu, iskreno da vam kažem, razmišljao o tom pitanju, ali to je jedan od modela koji ako bi se u dogovoru s međunarodnom zajednicom i s ljudima koji vrše monitoring nad pravosućem ocijenio. Naravno treba izvršiti određena ispitivanja, ovaj, konsultovati se sa pravosudnom zajednicom. I to je ono, između ostalog, što ja zamjeram i Visokom sudskom i tužilaštvu koje u što su mnoge odluke donosili bez bilo kakve konsultacije sa pravosudnom zajednicom, znate. Nije se konsultovalo ništa šta pravosudna zajednica o nečemu misli, nego su se vodili tajni razgovori sa određenim stranim partnerima i njima se prezentovalo da može proći i nešto što u biti ne može proći s obzirom na zakonodavstvo Bosne i Hercegovine, razumijete, jednostavno nešto ne može proći jer u zakonu piše tako. E, sad ti moraš izmijeniti zakon da bi sud mogao postupiti po tome. Nije dovoljno što kaže rekao je neko u ... preporukama ili rekao je neko, strani partner da to mora biti tako. Ne može sud suditi po preporukama međunarodne zajednice, nego se to mora implementirati u zakon.

Tako da hoću da kažem, to je bila jedna digresija, hoću da kažem da u ovom konkretnom slučaju mislim da ta ideja nije loša, ali moralo bi se malo to, napraviti jedan širi front razmišljanja, razgovora o tome. Sad mislim da u ovom momentu nije vrijeme da vam na taj način odgovorim, ali u svakom slučaju ideja, evo, ono, načelno na prvu, podržavam.

DAMIR ARNAUT

Hvala gospodine Borenovi .

Gospođo, pa gospodin Helez, ja se izvinjavam gospodin Begi .

ALMA OLO

Hvala predsjednici Suda što ste došli danas na našu Komisiju da nam date dragocjene informacije.

Ja bih imala dva pitanja. Jedno se tiče procesuiranja predmeta korupcije. U posljednjem Izvještaju Visokog sudskog i tužilačkog vijeća koji je razmatran na Parlamentu BiH od ukupno 377 tužilaca koliko ih ima u Bosni i Hercegovini samo je bilo 216 predmeta korupcije. Vi ste naravno kao predsjednik Suda BiH nadležni za optužnice koje podnese Tužilaštvo BiH i ja vjerujem da je to veoma mali broj u tom ukupnom broju od 216. Ukoliko pođemo od principa nemo iudex sine actore, znači da nema postupanja suda bez tužioca, Vi kao predsjednik Suda i vaša sudska vijeća ne možete postupati ukoliko nema optužnica koje budu proizvedene u postupku optuženja. Interesuje me Vaš stav – da li mislite da u Bosni i Hercegovini tužilaštva efikasno procesuiraju predmete korupcije, s obzirom da je Bosna i Hercegovina visoko na ranguru koruptivnih zemalja po svjetskim nekim kriterijima i standardima, a pogotovo da li mislite da Tužilaštvo BiH koje ima 57 tužilaca, naravno nisu svi u Odjelu za organizovani kriminal i korupciju jer ima Odjel za opšti i kriminal i Odjel za ratne zločine, da li mislite da to Tužilaštvo efikasno procesuiraju korupciju na državnom nivou i mislite li da tu može biti nekih pogoršanja?

RANKO DEBEVEC

Vidite, ja se u unutrašnja pitanja te institucije stvarno ne mogu uplitati niti imam namjeru. Ono što mogu reći i to su podaci koje sam već otprilike dao šta je na Odjelu II privredni i organizovani kriminal i korupcija, koja krivina djela preovladavaju po statistici Suda, odnosno koje se optužnice većinski podižu. Sam odgovor na to pitanje vam je takav da, naravno, sasvim logično svakom ovdje prisutnom u sali se nameće pitanje, nameće odgovor da u jednoj zemlji kao što je Bosna i Hercegovina koja ima značajnu stopu korupcije treba pojačati rad na predmetima korupcije maksimalno i obezbijediti tužilačke, a i sudske, resurse. Ja mislim da mi imamo sudske resurse bez nekih rezova, imamo dovoljan broj vijeća, ako bude trebalo imaće još. Njih trenutno imamo, dakle, određeni broj sudija, tri vijeća koja rade na predmetima korupcije, to su devet sudija. Imamo jednog sudiju za prethodno saslušanje, prethodni postupak, tako da smo mi spremni kao Sud da odgovorimo tom izazovu. Međutim, činjenica je da takvih optužnica na određeni način nedostaje. Ja samo govorim statistiku, ne mogu ulaziti u unutrašnja pitanja, mislim kakvi su predmeti, šta se dešava, zbog čega se ti predmeti manje rade ili ne rade. Ja samo govorim o pojavnim oblicima te situacije.

ALMA OLO

I htjela sam da Vas pitam nešto vezano za normu kad su u pitanju ratni zločini. Po meni, stvarno mi nije jasno zašto nema te saradnje između Visokog sudskog i tužilačkog vijeća i Suda BiH kada je u pitanju određivanje ove norme, jer nije logično da, ovaj, je Sud dužan da donese više presuda nego što je Tužilaštvo dužno da sačinjava optužnica. Jer, ipak donijeti presudu je jako komplikovan posao, s obzirom da se moraju svi dokazi provesti pred sudom neposredno, i to je nešto što je postulat našeg krivičnog procesnog zakonodavstva. Po meni je pitanje da li uopšte norma u predmetima ratnih zločina ima smisla, s obzirom da sam gledala, čitala sam izvještaj o procesuiranju ratnih zločina gdje u jednom predmetu 447 svjedoka treba saslušati na glavnom pretresu. Tako da, po meni, norma nema smisla. I, evo, pitam vas kako je moguće da Visoko sudsko i tužilačko vijeće nema sluha kada su u pitanju sugestije koje dolaze od profesionalne zajednice, u ovom slučaju sudija.

I samo malo, evo jedan komentar da dam prije nego što odgovorite, maloprije sam gledala Vaše sudije, to su sve sudije Suda BiH, da se podsjetim, stvarno mislim da imate kredibilan sastav, da imate sudije koje su prošle od op inskih sudova do Suda BiH koji mogu suditi najkompliciranije predmete i voljela bih, stvarno, da Tužilaštvo se malo pokrene, da vam da malo više posla da bi, ovaj, u ovoj zemlji bilo više pravde.

Hvala vam predsjedni e.

RANKO DEBEVEC

Hvala Vama. Vidite, Vi kao da ste uli negdje bilo mene, bilo nekog iz pravosudne zajednice, pa ak bilo je u jednom momentu razgovora i sa sutkinjom Korner, a predmeti ratnih zlo ina su predmeti u kojima, po mišljenju ve ine doma ih i stranih eksperata, ne bi trebalo uop e da bude norme. Me utim, to su stvari koje, znate kako se u narodu kaže – krivu Drinu je nemogu e ispraviti, pa eto ima norma. Ali, ako ve ima kako ta norma može biti, da se vratim na ono što sam prethodno rekao, ve etiri godine ve a na Sudu nego na Tužilaštvu u apsolutnim ciframa, a da ne pri amo o relativnim ciframa. Jer, tužilac može ostvariti svoju normu kroz odluke koje ne dolaze do suda, a to su naredbe o neprovo enju i naredba o obustavi istrage. I to su odluke koje se jednako vrednuju kao i optužnice. Pa tužilac može da ne podigne ni jednu optužnicu i da ima normu, a Sud, em što u apsolutnoj cifri ima ve u normu, to mora biti pet presuda što je apsurd svih apsurda na ovom svijetu. Tako da, ovaj, to su neke stvari koje jednostavno ja, ja ne znam kakao da ih objasnim. Mislim, ja sam to govorio više puta i u više situacija sam to isticao i mislim da, evo, ove cifre i ovi podaci vam dovoljno govore, ne trebamo dalje diskutovati o tome, mislim da nema potrebe.

Ima li dalje pitanja predsjedni e?

DAMIR ARNAUT

Gospodin Begi . Izvolite.

ZLATAN BEGI

Zahvaljujem predsjedavaju i. Poštovane kolegice i kolege, poštovani predstavnici medija. Gospodine predsjedni e hvala Vam što se danas ovdje sa nama, veoma nam je zna ajno Vaše svjedo enje i zbog nekih stvari koje smo ovdje uli.

Ja u za Vas imati dva pitanja. Jedno je ovako malo stru ne naravi budu i da smo mi u fazi kad ve razmišljamo koja bi to rješenja unijeli u naš prijedlog izmjena i dopuna zakona, sad vidjet emo koji e to sve zakoni biti. Naravno, tu e biti angažovani i konsultanti u sadejstvu s nama. A drugo pitanje je pitanje Vaše percepcije, jer ja li no imam neku percepciju koju bih želio podijeliti s Vama i pitati Vas da li je to, možda, i Vaša percepcija, budu i da dolazite iz srca pravosu a, da tako kažem.

RANKO DEBEVEC

Samo izvolite.

ZLATAN BEGI

Dakle, prvo pitanje – pooštavanje kriterija za sudije Suda BiH.

RANKO DEBEVEC

Kako mislite pooštavanje kriterija, u su enju ili za izbor?

ZLATAN BEGI

Za izbor najviših sudova, dakle, VSTV-a, itd. Dalje, ja nisam stava da bi politika trebala na bilo koji način da u estvuje u izboru sudija i tužilaca, ali sam stava da bi morala da postoji, da postoji dakle, morao bi da postoji mehanizam smjene onih sudija i tužilaca koji ne rade dobro svoj posao. Naravno, to se može razraditi na različite načine, u smislu neke istražne komisije koja bi radila na ovaj način u prisustvu javnosti, u kojoj komisiji bi bili predstavnici akademske zajednice, gdje bi bila većina predstavnika ...

RANKO DEBEVEC

E, upravo to.

ZLATAN BEGI

vanjskih članova i opozicije. Gdje bi, dakle, pozicija u toj komisiji bila u manjini, gdje bi se moglo i kroz Parlament zahtijevati možda kvalifikovana većina ili nadpolovina većina uz obavezno participiranje jednog dijela opozicije. Dakle, da se maksimalno izbjegne, postoje institucionalni mehanizmi, politizacija i sjena glava od strane vladajućih partija. Dakle, to bi se moglo normativno razraditi da bude i transparentno, da se zaštite ljudi u onome što rade i kroz jedan transparentan postupak možda i na ovaj način.

RANKO DEBEVEC

Mislite da to treba biti neko parlamentarno tijelo ili?

ZLATAN BEGI

Ne, ne.

RANKO DEBEVEC

Ja sam mišljenja da bi to bilo dobro, ali da to bude neko ekspertsko tijelo.

ZLATAN BEGI

Upravo tako. Ja sam čak dovršio bio jedan zakon o izmjenama i dopunama Zakona o VSTV-u koji nisam stavio u proceduru iz razloga što je otpočeo rad ove Komisije. Ja u ovoj Komisiji kao radni materijal ponuditi taj prijedlog da pogledamo ima li tu išta što bi nam moglo koristiti. Ovaj, to bi tijelo, prema tom mom nekom modelu, dakle, trebalo imati sedmo članova komisija. Tom tijelu bi predsjedavao vanjski član koji bi morao biti redovni profesor univerziteta i u tom tijelu pozicija ne bi smjela imati većinu, nego opozicija i vanjski članovi. I na kraju u donošenju odluke Predstavnički dom bi recimo kod glasanja, mogla biti većina ili nadpolovina većina ali, recimo, uz obavezno najmanje 1/3 glasova iz reda opozicionih partija. Dakle, taj omjer bi se mogao tražiti.

RANKO DEBEVEC

Ali, za šta govorite, morate ...?

ZLATAN BEGI

Za razrješenje od dužnosti. Dakle, postupak gdje se utvrđuje, koji je javan, koji je otvoren, koji je, i na kraju pred Parlament koji može donijeti, usvojiti taj izvještaj komisije, ovaj, itd. To je, dakle, jedan model gdje, u biti bitan je princip ovdje, ja sam i razradu naveo, princip je da struka bira, a da politika smjenjuje ukoliko neko ne radi svoj posao. Pa me interesuje Vaše mišljenje, dakle, o tome.

Također me interesuje, ovaj, Vaš stav, isto sa strane i, ovaj, sa strane stanovišta i sa stanovišta Vaših iskustava. Da li bi bilo dobro neke stvari koje su sada na nivou pravilnika VSTV-a podići i na nivo zakona?

RANKO DEBEVEC

Eh, to je ono, srž pitanja, pitanje svih pitanja. Generalno gledano postojali su određeni pravilnici koje je VSTV donosio i zbog čega su ljudi tužili. Na žalost jedina instanca koja je određena u segmentu preispituje odluke VSTV-a nažalost ili sticajem okolnosti je Sud BiH. I onda se tu razvio spin da Sud BiH vodi neki rat protiv VSTV-a. Sud BiH jednostavno nije imao drugog izbora, presuđivao je u skladu s postojećim propisima. Jer, evo recimo onaj Pravilnik o kontroli imovinskih kartona, itd., itd., pojavio se spin da je Sud poništio taj Pravilnik. Sud ga nije poništio gospodo, poništila ga je Agencija za zaštitu ličnih podataka i rekla da taj Pravilnik, da ti postulati tog Pravilnika moraju biti utvrđeni zakonom. E, onda je VSTV pred Sudom BiH tužio Agenciju za zaštitu ličnih podataka i to je, i taj predmet je izgubio. Izgubio ga je zato što nije bilo adekvatne legislative da se smatra da takva materija može biti regulisana pravilnikom već zakonom. To je djelimično odgovor na Vaše pitanje. Ja generalno smatram da donošenjem tih pravilnika, to sam već u više navrata govorio, to je moje privatno mišljenje, ja nisam sudio ni u jednom od tih predmeta, takve stvari treba podići i na nivo zakona.

Što se tiče drugog dijela pitanja koje ste Vi, ovaj, pomenuli, to je jedan ovako mehanizam koji, po meni, bi možda mogao proći, naravno sve pod uslovom ukoliko takav zakon usvoji Parlament. Mislim, mi smo tu, mi poštujemo zakonodavno tijelo, sva zakonodavna tijela Bosne i Hercegovine. Ono sve, sve što usvoji Parlament mi ćemo podržati jer je to, kako bih rekao, sistem, stub vladavine prava, sve što usvoji Parlament. Ukoliko takav prijedlog prođe na Parlamentu mi ćemo ga od sada doživjeti ispoštovati. I to je ono što je za nas svetinja, mislim za Sud BiH, a ne samo za Sud BiH, generalno za sve sudove, ali, evo, ja mogu govoriti u ime institucije u kojoj se ja nalazim, u kojoj ja radim.

ZLATAN BEGI

To je jasno, ali sa stanovišta nezavisnosti suda i stalnosti sudske funkcije i slobode obavljanja sudijske funkcije u skladu sa zakonom da li mislite da bi ovo, recimo, rješenje moglo značiti napredak u tom pravcu i odgovornosti naravno.

RANKO DEBEVEC

Pa, možda bi moglo, ali evo kažem imaju određena pitanja koja ja ne mogu vam ovako odmah odgovoriti.

ZLATAN BEGI

Principijelno, mislim principijelno.

RANKO DEBEVEC

A principijelno vjerovatno bi, vjerovatno bi.

ZLATAN BEGI

Drugo pitanje tiče se percepcije. Gospodine predsjedniče moja je percepcija u posljednjih nekoliko mjeseci da postoji ciljano montiranje procesa pojedinim ljudima koji se nalaze na ključnim pozicijama u institucijama, pa čak i povodom kandidatura na izborima, gdje se koristi

mehanizam sve do kantonalnog nivoa, da bi se ljudi diskreditovali, da bi se zastrašili i da bi se osvojile neke političke pozicije. Da li mene moja percepcija vara ili je to doista tako, govorim o Vašoj percepciji, ne o nečemu što je utvrđeno, itd. I, naravno, ukoliko možete, ja u potpunosti shvatam Vašu poziciju i estimam Vam na nju kako svjedočite, držite i ipak dignitet struke kojom se bavite, da li možete iznijeti Vaš stav odakle to dolazi ako je ta percepcija ...

Hvala lijepa.

RANKO DEBEVEC

Hvala Vama.

To je teško pitanje, međutim činjenica je da se ta percepcija stvara generalno, pogotovo u posljednje vrijeme i da je ta percepcija jako, jako, jako raširena u pravosudnoj zajednici u posljednje vrijeme. To je ono na čemu moramo raditi i takve pojave zaustavljati. Koriste se određeni mediji da se diskredituju ljudi iz nekih sebi svojstvenih razloga, naravno pretpostavljam da se na taj način vrši pritisak na te ljude, da se ljudi jednostavno stavljaju na stup srama radi nekih stvari. Tako da, što se tiče te percepcije moram reći da i ja dijelim tu percepciju. I ja dijelim tu percepciju, i evo, ja u vam reći jedan primjer iz medija, strogo iz medija koje se odnosi lično na mene. Znači, svi ste vjerovatno to pročitali, čitate da ste stalno spinuje o nekakvom mom dvojnem državljanstvu. Pitam ja vas koje je moje dvojno državljanstvo krivično djelo, koje je to krivično djelo da bi neko vodio istragu radi toga. U toj situaciji imamo 50 hiljada ljudi gdje nema bilateralnog sporazuma među državama. U tom smislu je donesena presuda Ustavnog suda BiH da niko arbitrarno ne može biti lišen državljanstva, U 9/11, koje je stekao, ne može biti lišen državljanstva Bosne i Hercegovine. Prema tome, u takvoj situaciji dolazi do uzbunjivanja ljudi, takvih ljudi ima barem 50 hiljada, ljudi su se počeli plašiti, kaže – šta je ovo, hoće li nam oduzeti državljanstvo, ne znam ni ja, vama, tamo, i takve stvari. Kao protiv mene se vodi istraga zato što imam dvojno državljanstvo. To je smiješno u najmanju ruku.

Ja sam živio u jednom periodu svog života u Španiji. Moji roditelji, moja majka potječe iz te grupe nacionalnih manjina Separada, Jevreja Separada španskog porijekla, gdje je Španija imala posebne propise, odnosno u okviru Zakona o državljanstvu nekih devedesetih godina, pa je poslije donijela poseban zakon po pitanju Separada, gdje je sasvim dovoljno da dokažeš samo svoje porijeklo i da dobiješ to državljanstvo. Ja sam čak imao jednu knjigu gdje se dokazuje porijeklo moje porodice koju su mi oni, eto, tražili da im pokažem, pa sam im ja to pokazao. Prema tome, tu nema apsolutno nikakve nezakonitosti, to spada u domen mojih ličnih podataka, razumijete li, to čak nije ni disciplinski prekršaj a kamo li šta drugo. Jer, u formularima za popunjavanje za ... piše samo državljanstvo, ne piše imate li vi neka druga državljanstva. Znači, ja kada sam popunjavao formular za predsjednika Suda piše državljanstvo i JMB, evo imam taj formular ovdje, evo ga, ... podvučeno, ako neko hoće da vidi, evo piše državljanstvo, JMB, evo. Ma bili su, neki mediji su to, prema tome, ta priča. Onda priča dalje, ide dalje priča koja ide na moju diskreditaciju, kaže da ja imam neki dvojni identitet. Znači li ljudi šta znači imati dvojni identitet, imati neko drugo ime i prezime, ne znam ni ja. Znači, država Španija kada je meni dodijelila državljanstvo, 1998. godine sam ja živio tamo, nisam ja dodao to prezime, i molim medije da više ne špekulišu s nekim prezimenom Kavason, jer to prezime ne postoji i to je laž, znači moja majka se preziva Kaveson i to prezime piše u mom rodnom listu, prezime majke – Kaveson, evo, znači pročitajte, evo nije bitno, to je lični podatak, znači moja majka se preziva Kaveson. Država Španija svojim državljanima dodaje drugo prezime, majčino prezime. Znači, nije to neko izmišljeno prezime koje sam ja stavio da bih nekoga dezavuisao, da bih ja nešto krio neki svoj identitet, moj datum rođenja je isti, moje prezime, ime i prezime Ranko Debevec, oni jedino svim državljanima, dakle ne meni, svim svojim državljanima zakon Španije takav da se doda, oni ti dodaju prezime majke. A to prezime piše u svim domaćim dokumentima, evo mog

rodnog lista u kojem piše prezime moje majke, ona je Kaveson, ne postoji Kavason jer se to pokušava spinovati kao da sam ja dodao neko lažno prezime. To prezime Kavason ne postoji, i pozivam sve predstavnike medija da prestanu, jer e na kraju krajeva sva ova haranga koja se vodi protiv mene imati svoj pravni epilog, jer je to direktna intruzija u moje li ne podatke. Zna i, nema tu ništa nezakonito, nikakav dvojni identitet ni bilo šta. Zna i, prezime moje majke je Kaveson i to prezime je Španska država dodala meni, a ne ja dodao to prezime, jer oni traže po njihovim zakonima, svako može istražiti taj zakon, oni traže, odnosno ne traže, sami urade to, dodaju ti prezime majke. To ne samo da služi za skrivanje identiteta, nego za lakšu identifikaciju ljudi. Zna i, prezime majke je, mislim, neka stvar koja ide ka lakšoj identifikaciji tih ljudi. Možda ima neki drugi Ranko Debevec, Ranko Debevec Kaveson je prezime moje ro ene majke na koje sam ja ponosan.

Evo, otprilike tako.

ZLATAN BEGI

Gospodine predsjedni e zahvaljujem za odgovore.

RANKO DEBEVEC

Hvala Vama.

DAMIR ARNAUT

Hvala.

Evo pitanje. CMS je li uvijek, da ne vežem za bilo iji mandat, evo da kažem Vaš mandat još uvijek nije pet godina, je li.

RANKO DEBEVEC

Nije, oko etiri.

DAMIR ARNAUT

Evo da kažem u zadnjih šest godina, je li uvijek u svakoj situaciji u Sudu BiH korišten CMS za dodjelu predmeta i u prvostepenom ili apelacionom postupku.

RANKO DEBEVEC

Odli no pitanje i na to pitanje e vam biti potpuno odgovoreno od a do ž. Zna i ovako, uvijek se koristi CMS. Dešava se da CMS u odre enim situacijama nije u stanju da prepozna sudije koje su ranije postupale u tom predmetu, pa izbaci u nekim situacijama sudiju koji zbog nekog razloga ne može postupati jer je postupao u nekoj ranijoj fazi. CMS nije do te mjere pametan, evo da tako kažem. I postoji situacija, ali uz strogo odre ene kriterije, kad se vrši presignacija takvog nekog sudije koji iz nekog razloga ne može postupati. Ima, imaju kriteriji, dakle, strogo izra eni kriteriji, ja sam to kada sam došao na mandat, napravili smo kriterije koji su javni, transparentni u takvim situacijama koji podrazumijevaju, izme u ostalog, nacionalnu pripadnost, ne znam, broj zaduženosti predmeta, kada neki sudija, kad je CMS izbacio sudiju koji iz nekog razloga ne može postupati. Kako se vrši presignacija? Tro lana komisija koja potpuno nezavisno od predsjednika suda izvrši, odnosno predloži presignaciju i ja to samo verifikujem. Ali takvih slu ajeva nema puno.

DAMIR ARNAUT

Procentualno u zadnjih šest godina?

RANKO DEBEVEC

Pa, ne znam šta bih Vam rekao, možda 10%, ma nema ni toliko, ne znam taj broj.

DAMIR ARNAUT

Je li to jedina situacija, je li se ikad CMS pokvari, pa onda ...

RANKO DEBEVEC

Ja ne znam da se ikad pokvario, bilo je slušajeva kada nije radio, ali onda se sačekava da se popravi.

DAMIR ARNAUT

Ne, ne, pa to pitam, sačekava se, ne signira se ...

RANKO DEBEVEC

Ne može, ručno bukvalno ne može.

DAMIR ARNAUT

Dobro. Sad, ovaj, pitanje ovako, zna i ovo je odgovor koji smo dobili od VSTV-a, na zvaničan upit Komisije, koji je Komisija postavila svojim zaključkom sa jedne od prvih sjednica – da li se u Tužilaštvu BiH koristi CMS ili ne, i dobili smo odgovor, ja ću ga parafrazirati donekle – specifična organizacija Tužilaštva BiH koja je utvrđena Zakonom o Tužilaštvu i Pravilnikom, itd., podrazumijeva raspodjelu predmeta u tri postojeća odjela i to u Odjel za ratne zločine, itd., itd. Iz razloga ne postojanja funkcionalnosti ... koje onemogućavaju postavljanje navedenih kriterija za dodjelu predmeta u Tužilaštvu BiH se ne može u cijelosti realizovati princip automatske dodjele predmeta svim tužiocima. Imaju i u vidu navedeno glavni tužilac Tužilaštva BiH raspoređuje predmete u tužilačke odjele u skladu sa pravilnikom, itd. S Vašeg stanovišta kao predsjednika Suda, koji ima manje-više sličnu strukturalnu organizaciju, je li ovo utemeljen odgovor, je li ovo nešto na šta se mi, kao Komisija, možemo osloniti kao validno?

RANKO DEBEVEC

Teško je sad ulaziti u te detalje, međutim iz onoga što je meni poznato ni jedan predmet u Tužilaštvu BiH personalno se ne dodjeljuje CMS-u. U raspodjeli predmeta, iz onog što je meni poznato, ja opet govorim, možda nisam u pravu, ali evo, mislim, opet govorim to je ono što ja znam.

_____ (?)
/nije uključen mikrofon/

RANKO DEBEVEC

Da. Ni jedan predmet se ne dodjeljuje putem CMS-a osim broj, personalno ne, broj ...

DAMIR ARNAUT

Ovaj odgovor kaže, ja Vas pitam za ovo, zna i s obzirom na navedeno oni nam kažu – dodjela predmeta u Tužilaštvu ne može se realizovati kroz CMS.

RANKO DEBEVEC

Nisam siguran da je to tako, vjerujte, iz razloga tog što možete pitati, a mislim da biste trebali saslušati možda i nekoga iz tužilaštava, mada je to kantonalni nivo, to nije u djelokrugu rada ove Komisije, koliko je meni poznato, opet kažem ogra ujem se, na kantonalnim tužilaštvima, u entitetima se svi predmeti, bez izuzetka uz neke male ...

DAMIR ARNAUT

Tako je, ali oni se pozivaju na specifi nu, citiram – specifi na organizacija Tužilaštva BiH, pa onda kažu – imamo toliko odjela, pa to i onda zbog toga mi ne možemo.

RANKO DEBEVEC

Ja se, odmah vam moram re i, sa tom kvalifikacijom ne slažem.

DAMIR ARNAUT

To sam pitao.

ALMA OLO

/nije uklju en mikrofon/

DAMIR ARNAUT

To sam, to sam upravo pitao.

RANKO DEBEVEC

Da, imaju i druga tužilaštva ...

ALMA OLO

/nije uklju en mikrofon/

RANKO DEBEVEC

Ja se s tom kvalifikacijom ne slažem i mislim da ta kvalifikacija ne stoji kao opravdavaju i razlog za ovaj odgovor koji ste dobili.

DAMIR ARNAUT

Imam još par pitanja. Ovako, rekli ste u dva navrate – sudske odluke se ne komentarišu, ak ste u prvom navratu rekli – nigdje u svijetu ne komentarišu.

RANKO DEBEVEC

Nigdje u civilizovanom svijetu.

DAMIR ARNAUT

Dobro, sad ovako, zna i ja mislim da je neophodno da javnost, a pogotovo stru na javnost komentariše sudske odluke.

RANKO DEBEVEC

Pa dobro, može kad je predmet pravosnažan možda.

DAMIR ARNAUT

/ne razumije se jer u isto vrijeme govori i gospodin Debevec/

RANKO DEBEVEC

I prvostepena odluka nije pravosnažna komentariše se već prije donošenja, da ne priam kako se spinuje.

DAMIR ARNAUT

Onda je to već sada kvalifikacija koja ima suštinsku razliku, ovaj. Ja čak mislim da je stvaranje fame te, ja sam to samo kod nas čuo, sudske odluke se provode, one se ne komentarišu. To zaista nema smisla, i to nigdje u civilizovanom svijetu ne čete čuti, Jer, vidite, stvaranje te fame je čak u Bosni i Hercegovini, ja sam uvjeren, donekle doprinijelo stvaranju svijesti među građanima u Bosni i Hercegovini da je svaka kritika upućena pravosuđu u miješanje u rad pravosuđa ili čak pritisak na pravosuđe. Znači, svaki put kad neko kaže ne valja odluka, pritisak na pravosuđe. U Sjedinjenim Državama se sve bitnije presude na svim nivoima, ne samo komentarišu, već se u najsitnije detalje seciraju na medijskim emisijama specifično posvećenim tome. Ja nikad u Sjedinjenim Državama nisam čuo rečenicu – sudske odluke se ne komentarišu, one se provode. E sad, vidite, i to je dobro za demokraciju. Ja ću Vam dati sada jedan konkretan primjer

RANKO DEBEVEC

Ne, i ja se s Vašom slažem, samo se mi nismo možda dobro razumjeli. Ovdje se i prvostepena odluka već komentariše, i prije donošenja prvostepene odluke se komentariše i stvara se nekakav front javnog mjenja u ovom ili onom pravcu, a kada je već donesena odluka, naravno, nema razloga da se ne komentariše.

DAMIR ARNAUT

Evo, da ću Vam sad jedan primjer, Ilijas Pilav je od Suda BiH 2006. godine dobio Odluku da ne može biti kandidat jer se izjasnio kao Bošnjak, ja citiram iz Odluke Suda, ne može biti kandidat jer se izjasnio kao Bošnjak i da to nije diskriminacija u smislu člana II Ustava BiH, itd. Naravno da sam ja tu takvu Odluku komentarisao kao ...

RANKO DEBEVEC

Ali koja je poslije osporena.

DAMIR ARNAUT

Pa, upravo to, sad hoću da kažem, ja sam takvu Odluku prokomentarisao kao nerazumnu, mislim da sam čak u više navrata koristio i puno žest u terminologiju, ovaj, pazite, stoji u Odluci – ne može jer je Bošnjak i ...

RANKO DEBEVEC

/ne razumije se jer govori u isto vrijeme gospodin Arnaut/

DAMIR ARNAUT

Oni nisu iskoristili doma e pravne lijekove, Pilav jeste. I onda sam ja to odnio u Strasbur i dobio. E naravno, s obzirom da postupak u Strasburu traje 10 godina meni je nerazumno da se ja ustru avam da 10 godina komentarišem jednu potpuno nerazumnu Odluku koju je u suštini sud u Strasburu kroz svoju Odluku manje-više proglasio nerazumnom. I to je meni neprihvatljivo, dakle taj standard jer, ovaj, niko, ja mislim, nema pravo da bude izuzet od kritike, a mislim ak i ova Komisija to može, ovaj, posvjedo iti. Zna i, svaki put kad se neko pitanje otvori kod nas se to znalo opisivati kao pritisak na pravosu e. Na kraju krajeva mi smo od ljudi u VSTV-u, kad, Predstavni ki dom, ne mi, Predstavni ki dom, institucija, okarakterisana da se miješa u rad pravosu a, da vrši pritisak na pravosu e, bio je ak nalog da niko ne smije do i pred ovu Komsiju, ovaj. I mislim jednostavno da treba poraditi, ovo je više komentar nego pitanje, imam osje aj da smo se donekle složili, mada ja ne vidim ništa sporno ni kada odluka nije pravosnažna. Kažem, i u Americi Federalni sud donese odluku o, ne znam, da li predsjednik Sjedinjenih Država ima pravo da pošalje zatvorenike na Gvantanamo, pa to se komentariše, secira se, pa ode na Apelacioni sud, pa na kraju završi na Vrhovnom sudu. Zna i, potpuno normalan jedan, ovaj, proces, je li.

ZLATAN BEGI

Knjige se pišu.

RANKO DEBEVEC

Ja samo smatram da je kod nas javno mjenje takvo, da je kod nas, evo svi smo gra ani ove države, politi ka situacija je takva da se stvara odmah javna konfrontacija koja vodi zaoštavanju situacije, srozavanju integriteta, srozavanju digniteta pravosu a, itd. Zna i, iz tog razloga ja smatram da komentarisanje, ali mislim ne e se tu ništa promijeniti. Ja ne pretendujem da to promijenim u ovoj državi, jer mi živimo tu gdje živimo u kona nici, iako, evo svi volimo ovdje gdje živimo, isto kao što i ja volim da tu živim. Mogao sam živjeti negdje drugo, nisam htio zato što sam ... jer volim ovu državu i volim ove ljude, volim ovu sredinu, ali ho u da kažem da u našoj državi je ta situacija vrlo specifi na. Ne može se to porediti sa SAD, jednim društvom blagostanja i malo druga ijih pogleda na demokratiju nego što je to kod nas.

_____ (?)
/nije uklju en mikrofon/

RANKO DEBEVEC

U kona nici i pravni sistem ali generalno svijest ljudi je dosta druga ija u odnosu na svijest ljudi kod nas. Tako da, ja sam to rekao u bosansko-hercegova kim uslovima. To je moje mišljenje.

DAMIR ARNAUT

Dobro. Ovako, zna i kod nas se jako esto zna unaprijed, kažem opet zna, u medijima se objavi ko e biti izabran na najviše funkcije u pravosu u, i svjedoci smo, ja sam pitao i druge svjedoke o ovome, svjedoci smo jako puno slu ajeva, zna i, gdje su mediji i to unaprijed šest mjeseci, ovaj, objavili sa velikom preciznoš u ko e biti nosioci najviših pravosudnih funkcija. Puno je ak ve a preciznost nego kod imena ministara, gdje je sasvim ok da se zna unaprijed ko e biti ministar, je li. Ima li tu posredovanja, u estvuje li tu politika?

RANKO DEBEVEC

To je teško pitanje da li u estvuje politika ili ne u estvuje, vjerovatno u odre enim segmentima u estvuje. Kada su imenovanja u pitanju moram re i da to ne znam, i da li to ima direktne veze s politikom, ali injenica je da se u kuloarima ve po inju pri ati, spominjati neka imena, što u kona nici, mislim, nije ni neuobi ajeno ni u boljim državama, ja im državama, ne mislim boljim, ja im državama nego što je to Bosna i Hercegovina. Tako da svugdje imamo taj lobi, svugdje imamo te neke kuloare, tako da mislim, ja ne smatram da je to nešto sad posebno bitno pomena ako se ve špekuliše sa imenom neke osoba koja e biti imenovana. Druga je stvar da li u tome ima nekih nezakonitih radnji, to je ve pitanje za neke, hajmo re i, za dalja istraživanja. Da li ima tu nekih nezakonitosti, da li tu ima subjektivizama, da li tu ima nekakav drugi ... te pri e, ali konkretno mislim ako se špekuliše s nekim imenom to i nije tako strašna pojava, jer to možemo vidjeti u mnogo ja im, pravno ja im državama nego što je Bosna i Hercegovina. Ne znam, evo, Vi bolje znate u Sjedinjenim Ameri kim Državama, ja znam ...

DAMIR ARNAUT

Druk iji je sistem imenovanja, nije uporedivo, ali ne govorim toliko o špekulacijama, govorim, zna i, o injenici da nekoliko medija šest mjeseci unaprijed objave sa potpunom preciznoš u ko e biti glavna tužiteljica i njena dva zamjenika. To je ipak malo preveliko ...

RANKO DEBEVEC

Ali to ne mora zna iti odmah da ima veze sa politikom.

DAMIR ARNAUT

Ima li posredovanja?

RANKO DEBEVEC

Pa, vjerovatno ima, ali ne znam je li politi kog posredovanja ili nekog lobisti kog posredovanja. ... mislim, sad to je malo previše uop eno pitanje, kako bih rekao.

DAMIR ARNAUT

Još jedno pitanje možda konkretnije – sukob interesa. Trenutno u pravosu u ima, zna i, na tom nekom rudimentarnom nivou jer ne mogu biti u istom sudu, tužilaštvu, itd., jel, ovaj, me utim angažman bliskih srodnika nosioca pravosudnih funkcija na najvišim politi ki imenovanim funkcijama. Konkretno evo da kažem, zna i lanovi Parlamenta, njihovi bliski srodnici ne mogu biti na ve ini funkcija koje imenuje neka vlada ili na bilo kojem nivou, ne znam, direktori preduze a, direktori agencija, itd., me utim u pravosu u to vidimo, zna i da bliski srodnici nosioca pravosudnih funkcija bivaju imenovani na zaista odgovorne politi ki imenovane funkcije. Dakle, kad kažem politi ki imenovane imenuje te vlada, ovaj. Dakle, ne govorim o tome mogu li se zaposliti negdje, to je potpuno druga stvar, govorim zna i gdje vlada imenuje, dakle gdje imenuje rukovodioca neke ...

RANKO DEBEVEC

To treba riješiti po meni zakonom ...

DAMIR ARNAUT

Da li to treba, upravo to je moje pitanje, da li mislite, pitao sam ve inu svjedoka, da li treba nosioca pravosudnih funkcija, odnosno konkretno njihove bliske srodnike uvesti u sukob interesa na ovaj na in

RANKO DEBEVEC

Mislim da da,

DAMIR ARNAUT

i sankcionisati to, odnosno ...

RANKO DEBEVEC

a pogotovo ako se radi o imenovanjima na istom nivou vlasti, tj. državni na državnom nivou vlasti, ne znam, entitetski na entitetskom, u Federaciji kantonalni na kantonalnom. To pogotovo.

DAMIR ARNAUT

Dobro. Pazite nešto, mislim, recimo država Bosna i Hercegovina ovakva struktura kakva jeste ona nema svojih npr. javnih preduze a. Ukupno je 77 institucija na državnom nivou na budžetu. Dakle, puno, puno lukrativne pozicije su na entitetskom nivou, i, ovaj, tako da više bi imalo smisla da se to uradi na na in na koji je politi arima ura eno. Zna i, ako si izabran i imenovani zvani nik ne može niko od tvojih bliskih srodnika biti rukovodilac ...

RANKO DEBEVEC

Da, isto bi u tom slu aju trebalo odrediti do kog stepena srodstva.

DAMIR ARNAUT

Bliski srodnik je definisan zakonom.

RANKO DEBEVEC

Da, ono do drugog stepena pobo nog. Slažem se.

ZLATAN BEGI

Mogu li vrlo kratko, ovaj, predsjedavaju i. ... na kantonalnom nivou gdje, recimo gdje je jedan od prvih zadataka u nekim prošlim sazivima vlada kantonalnih i to je bilo bjelodano jasno, to je javnost jasno prepoznala. Prvo što je ura eno, bliski srodnici, supružnici, o evi, itd., odre enih nosilaca pravosudnih funkcija su imenovani ovako u upravne i nadzorne odbore dje je to tako e bilo vrlo lukrativno.

RANKO DEBEVEC

To je, po meni ve , hajmo re i, iako ne zakonski, neki eti ki sukob interesa. Prema tome, takve situacije, takve pojave bi trebalo regulisati propisima i, ak i bez njih vrije aju neka eti ka pravila, eti ke kodekse, trebalo bi izbjegavati.

ZLATAN BEGI

Ako mogu još kratko da dodam, dakle za mandata prošle vlade, evo konkretno u Tuzlanskom kantonu to je bio slu aj, a nakon toga tako e ima nešto što je notorno i što javnost

zna, ali nema nikakve sankcije, nakon toga je bio o evidan, ne bih to nazvao ni pritiskom, o evidna saradnja između u nosilaca izvršne vlasti i nosilaca pravosudnih funkcija.

RANKO DEBEVEC

Sto posto mislim da ste u pravu ali to treba organski riješiti, donijeti odgovarajuće propise kojima bi se to sprječavalo do određenog stepena srodstva, evo gospodin predsjednik je rekao da je to veći bliski srodnici, a bliskiji srodnici su, po meni, do drugog stepena poboje linije srodstva, i to je to, uspravna prvi, drugi i drugi poboje ni.

DAMIR ARNAUT

Definisano je to vrlo jasno .../razgovaraju u isto vrijeme predsjedavajući i gospodin Debevec/... taj dio nije sporan ...

RANKO DEBEVEC

... stvarno taj detalj možda ne znam, ali znam generalno da se uvijek gleda drugi stepen poboje linije.

DAMIR ARNAUT

Jer u biti, znači, to su politički imenovane funkcije, ako politika imenuje. I zbog toga isto ne bih se mogao složiti da bi bilo, trebalo vezati nivo za nivo uzimajući u obzir, je li, da predsjednik stranaka ovdje odlučuju od državnog pa do općinskog nivoa. Znači, onaj, tako da, eto to je bilo pitanje.

Nemamo više pitanja. Hvala još jednom gospodinu Debevcu na saradnji i na dolasku.

RANKO DEBEVEC

Hvala vama na korektnosti i, evo, neka možda pitanja nisam razmišljao o njima ranije pa nisam, morao sam ad hoc odgovoriti na ta pitanja, ovaj, jednostavno nisam o njima razmišljao, jer svaki uvijek u svom nekom misaonom procesu ima neka svoja premisslanja i razmišljanja, pa možda nisam adekvatno odgovorio na neka od ovih zadnjih pitanja, ali, evo, u svakom slučaju tema za razmišljanje.

DAMIR ARNAUT

Hvala još jednom na dolasku i na saradnji sa Komsijom.
Mi nastavljamo sjednicu.

Imamo treću tačku dnevnog reda,

Ad. 3. Tekuća pitanja

DAMIR ARNAUT

Dakle, sekretar, možete li nas samo informisati sekretaru o sjednici u ponedjeljak. Mi imamo zakazano svjedočenje, je li tako, tri novinarska društva. Nemamo tužioca, kako sam

shvatio, je li ima neki zahtjev od nekog tužioca, s obzirom da nam se otvorio termin u 13 sati, mogli bi ubaciti nekoga koga smo već odlučili ili da ćemo pozvati.

IGOR BAJI

Zahvaljujem se što ste mi dali priliku da vam kažem.
Suština prijedloga, predstavnici Udruženja novinara ne mogu doći, oni imaju 40 godina ...

DAMIR ARNAUT

Ok, ali druga udruženja su potvrdila dolazak.

IGOR BAJI

Druga udruženja su potvrdila. Ja sam Vam upravo tokom sjednice poslao mejl, pozvali smo advokata Dragića.

DAMIR ARNAUT

Dobro.

IGOR BAJI

I advokat Dragić je postavio pitanje da li on može doći i sa gospodinom koji predstavlja Klub novinara Banja Luka. I, evo, ako se taj ...

DAMIR ARNAUT

Klub novinara Banja Luka nam je u 14 sati. Ovo drugo Udruženje novinara u 15, i imamo sad otvoren termin u 13. Možemo li samo usvojiti zaključak da gospodina Dragića, ovaj, u 13 sati, evo Vi pripremite poziv. Znači ostaje sjednica samo da ćemo na sjednici usvojiti izmjenu dnevnog reda, umjesto tih novinara Dragića.

_____ (?)
/nije uključio mikrofon/

DAMIR ARNAUT

Ovako, ja sam također poslao mejl jučer, mi smo uspostavili, kako sam vam već rekao, saradnju sa američkim Kongresom i predsjedavajući komiteta Kongresa SAD nam je ponudio tri datuma za jedan video sastanak, znači i sa tim Kongresnim komitetom. Zbog toga ste, zamoljeni smo da dostavimo svoje ove kratke biografije, onaj, kako bi ljudi znali, ovaj, sa kim ta no razgovaraju, i on je ponudio ta tri datuma. Je li ima neki konsenzus oko datuma? Ja sam svjestan da su svi datumi u sred kampanje ali uzmite u obzir da su ti datumi također u sred kampanje za Kongres SAD također i jer je bliži je datum njihovih izbora nego naš. Ja bih zaista ...

_____ (?)
/nije uključio mikrofon/

DAMIR ARNAUT

Evo, sad ćemo odmah to, ja sam poslao ju e mejl svima. Dakle ovako, ponedjeljak, zna i to je kongresmen Dejvid Prajs, on je predsjedavaju i Partnerstva za demokratiju Predstavni kog doma Kongresa SAD, i mislim da je iz Sjeverne Karoline, ponudio je idu e termine za video konferenciju sa lanovima Istražne komisije ponedjeljak 19.10. u 15 sati, srijeda 21. u 15 sati i utorak 27. u 15 sati. To je naše vrijeme, to je 9 ujutro u Vašingtonu. Zna i 19., 21. i 27. Ja vas podsje am izbori u Sjedinjenim Državama su 3. novembra, naši su tek 15. novembra, tako da je ovo zaista, ovaj, jedno izlaženje u susret. ovjek ima svoje izbore 3. novembra, nudi nam ove datume. Tako da sad, onaj, da vidimo samo koji bi bio možda najoptimalniji.

/zajedni ka diskusija/

_____ (?)

... nekako logi no da idemo ovaj prvi termin jer i zbog naše i zbog njihove kampanje, mislim bolje onda ranije. Što se kampanja više približava kraju ve e ...

DAMIR ARNAUT

Ima smisla, samo što je prvi termin ponedjeljak. Ali ako je svima ok, meni je sasvim ok.

/zajedni ka diskusija/

_____ (?)

/ne razumije se/

DAMIR ARNAUT

Ja vam ne mogu garantovati da ete iz svog stana imati vezu. Vidjeli ste ove naše službe savršeno rade, uspostave vezu, evo danas smo imali sastanak sa ambasadoricom OSCE-a, ambasadorom Ujedinjenog Kraljevstva, veza je bila savršena, ovaj. Ne mogu vam to garantovati ako se od ku e javljate.

_____ (?)

/nije uklju en mikrofon/

DAMIR ARNAUT

Jer to su vrlo kompleksne stvari. Zna i, imate i prevo enje i snimanje.

_____ (?)

Hajmo 19.

DAMIR ARNAUT

19.10. u 15 sati. Dobro, ja u onda tako javiti Ambasadi Sjedinjenih Država. E sad, ovako, zna i mi se sad ve približavamo, mada ćemo imati jednu malu, da tako kažem, smanjenu aktivnost tokom kampanje i prije izbora, ali približavamo se, blizu smo da iscrpimo, zna i, svjedoke koje smo ve pozvali. Ja u ovo staviti na glasanje u ponedjeljak, evo samo da vas informišem. Zna i, ovaj, ja imam odre ene prijedloge, Damjan Kaurinovi , predsjednik Apelacionog odjela Suda Br ko Distrikta, Dragomir Vukoje – Sud BiH, Božidarka Dodik – Vrhovni sud Federacije, Emir Neradin – Tužilaštvo BiH, Nenad Šeleda – Sud BiH, Miloš Babi

bivši sudija Suda BiH. Pa, evo da ovo uzmemo u obzir, ovaj, pa ćemo vidjeti u ponedjeljak, onaj, da li da pozovemo sve ove ili neke druge.

BORISLAV BORENOVI

/nije uključen mikrofon/

DAMIR ARNAUT

Ostaje termin kako smo ga usvojili, do 14-og je, smo joj dali 11 datuma koji isti u sa 14.10.

BORISLAV BORENOVI

Ima li ikakav odgovor?

DAMIR ARNAUT

Sekretaru je li imamo, pita gospodin Borenovi imamo li ikakav odgovor od glavne tužiteljice, odnosno njen ...

IGOR BAJI

Nikakav odgovor nemamo. ... izvinjavam se, ... gospodina Begić a ... imamo još obavezu da saslušamo ove predstavnike sindikata ...

DAMIR ARNAUT

Ali nekamo datume jo uvijek, je li tako?

IGOR BAJI

Ono što znam da sindikat, oni su rekli ok, mogu i poslije izbora ... direktora Zavoda još nemam kontakt ...

DAMIR ARNAUT

Zaključujem 15. sjednicu Izstražne komisije.
Hvala vam.